

СТОПАНСКА БАНКА
а.д. Битола

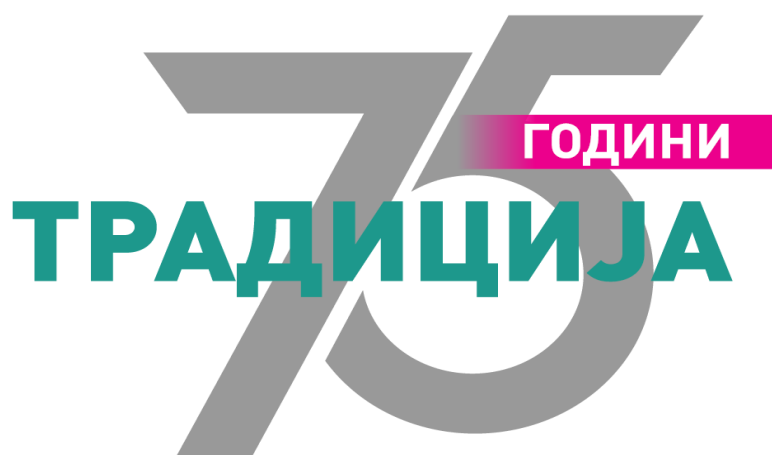
(доверливо)

СО 52. седница

25.4.2024 година

Точка на дневен ред бр.2

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО на Стопанска банка а.д. Битола во 2023 година

Битола, 2024 година

Содржина:

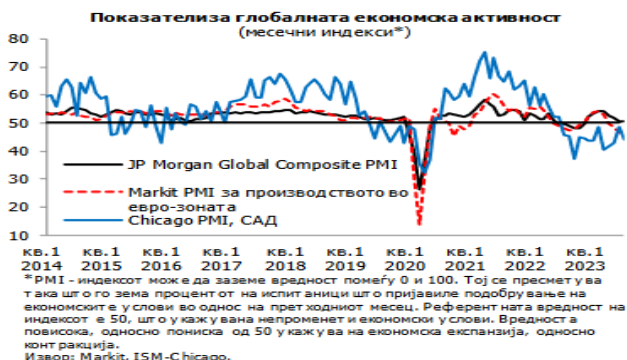
1. Макроекономско опкружување	2
2. Финансиски перформанси	5
2.1. Биланс на состојба	5
2.2. Биланс на успех	9
2.3. Клучни индикатори во работењето (KPI)	13
3. Извештај за корпоративно управување	14
3.1. Собрание на акционери	14
3.2. Надзорен одбор	15
3.2.1. План за сукцесија на Надзорниот одбор	18
3.2.2. Комисија за избор и именување	19
3.2.3. Комисија за наградување	20
3.3. Одбор за ревизија	21
3.4. Одбор за управување со ризици	24
3.5. Управен одбор	27
3.6. Одбор за надгледување на информативната технологија	30
3.7. Организациска структура	32
3.8. Усогласеност на корпоративното управување со Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола	35
3.9. Политика на наградување	36
3.10. Политика за користење на услуги од надворешни лица	37
3.11. Политика за избегнување судир на интересите	38
3.12. Известување за ESG, прашања од општествен интерес и соработка со засегнати страни	39
Прилог 1: Организациска шема на Стопанска банка а.д. Битола	41
Прилог 2: Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување	42
Прилог 3: Изјава за усогласеност на Кодексот за корпоративно управување	43

1. МАКРОЕКОНОМСКО ОПКРУЖУВАЊЕ

Глобалната економска активност во текот на 2023 година беше условена од натамошната неизвесноста и ризиците кои произлегоа од конфликтот меѓу Русија и Украина, дополнително ризиците кои произлегоа од конфликтот меѓу земјите на Блискиот Исток, инфлација којашто сè уште е висока, затегнување на монетарната политика заклучно со третиот квартал од 2023 година.

Просечната вредност на глобалниот индекс ПМИ изнесува 50,9 (53,8 во второто тримесечје), упатувајќи на понеповолни движења на глобалната економска активност во наредниот период. На годишна основа, глобалниот индекс ПМИ бележи зголемување од 2,0%.¹

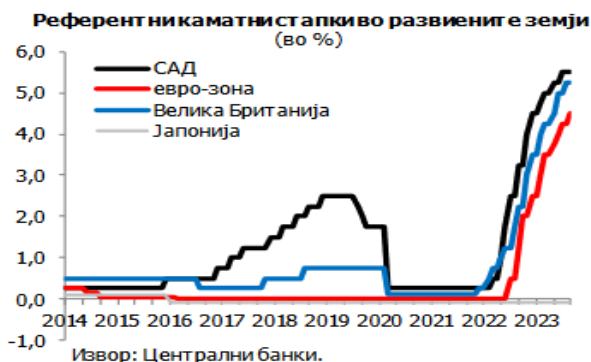

Еврозоната, како наш најзначаен трговски партнер, веќе пет квартали по ред бележи забавување на годишната стапка на раст на економската активност, во услови на помал придонес на потрошувачката на домаќинствата, како и од нето-извозот - силно забавување на растот на извозната активност придружен со благ пад на увозот.

Инфлацијата во еврозоната бележи дополнително забавување во третото тримесечје, со што се сведе на 4,9% просечно за овој период (6,2% во второто тримесечје од 2023 година), како резултат на засилен пад на цените на енергенстите, забавување на растот на цените на храната и на базичната инфлација.

¹ НБРСМ, Квартален извештај – Ноември 2023 година (графиконите и податоци прикажани во овој дел се преземени од наведениот извор)
https://www.nbrm.mk/content/MPI%20publikacii/Istrazuvanje_Kvartalen_izvestaj_noemvri_2023.pdf

Што се однесува до поставеноста на **монетарната политика во светски рамки**, во согласност со оцените за задржување на инфлацијата подолго време над целното ниво до третиот квартал од 2023 година централните банки продолжија со затегнување на монетарната политика. Така, ФЕД по зголемувањето на референтната каматна стапка од 0,25 п.п. во јули, во септември донесе одлука да ја задржи на истото ниво,

со што таа се движи во распон од 5,25% до 5,5%. ЕЦБ, во текот на третото тримесечје, во два наврати ги зголеми трите основни каматни стапки, за по 0,25 п.п., со што во септември каматната стапка на расположливите депозити, на основните операции за рефинансирање и на расположливите кредити преку ноќ ги достигнаа нивоата од 4,0%, 4,5% и 4,75%, соодветно.

Во согласност со објавените проценети податоци за **БДП активната во домашната економија** оствари реален раст од 1,1% на годишна основа, што претставува забавување во однос на растот од 2,1% во претходниот квартал. Во овој период најголем негативен придонес кон растот има секторот градежништво, при квартален пад на активната и истовремено висока споредбена основа од минатата година поврзано со активностите во патната инфраструктура, што предизвика дополнително забавување на годишниот раст на економската активност во овој квартал, додека трговијата, транспортот и угостителството дадоа позитивен придонес кон растот. Дополнителен позначителен позитивен придонес за растот на БДП во овој квартал имаа и индустријата, дејностите во врска со недвижен имот, дејноста информации и комуникации, како и финансиските дејности.

Годишната стапка на инфлација во третиот квартал од 2023 година се сведе на едноцифрено ниво и во просек изнесува 7,7% (11,2% во претходниот квартал). Најголем придонес за ваквата динамика има забавениот раст на цените на храната, надополнет од надолната патека на раст на цените на енергенсите и на базичната инфлација.

Пазарот на труд во вториот квартал од 2023 година забележа позитивни придвижувања на квартална основа. Во услови на забавена економска активност, при висока неизвесност од развојот на воените дејствија во Украина и земјите на Блискиот Исток, како и турбулентните движења на пазарот на енергија, **стапката на невработеност** забележа незначително надолно поместување споредено со претходниот квартал сведувајќи се на ниво од 13,1%.

Што се однесува до **монетарната политика**, до третиот квартал од 2023 година Народна банка на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Народната банка) и натаму ја затегнување монетарната политика, при што каматната стапка на благајничките записи беше зголемена во два наврати, за вкупно 0,3 п.п. до нивото од 6,30%. Ваквата монетарна поставеност беше поддржана и со промени кај инструментот задолжителна резерва, заради зајакнување на досегашните позитивни ефекти врз штедењето во домашна валута и засилување на монетарната трансмисија. Со оглед на монетарната стратегија на стабилен девизен курс на денарот во однос на еврото, промените во домашната

монетарната политика ги следат и промените во монетарната политика на Европската централна банка (ЕЦБ), коишто исто така се однесуваа на натамошно затегнување. Девизните резерви и во третиот квартал од 2023 година се на соодветно ниво и во сигурната зона, а депозитната база на банките бележи солидна годишна стапка на раст. Во текот на овој период беше донесена и макропрudentна мерка за зголемување на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот за изложеностите на домашните банки за 0,25 п.п., од претходно утврдените 0,75% на 1%, со почеток на примена од 1 јули 2024 година, со што дополнително се јакнат заштитните механизми во банкарскиот систем.

Табела: Основни макроекономски показатели за Република Северна Македонија за 2023 година

	2022	1Q 2023	2Q 2023	3Q 2023	4Q 2023
ОСНОВНИ ЕКОНОМСКИ И НАДВОРЕШНО-ТРГОВСКИ ПОКАЗАТЕЛИ					
БДП (стапка на реален раст, во %)	2,10	2,10	1,10	1,20	n.a
Инфлација COICOP (просек на кумулативна основа, во %)	14,20	16,10	13,60	11,50	n.a
Буџетски биланс (% од БДП)	-4,50	-0,40	-2,30	-0,50	n.a
Извоз на стоки (во милиони евра)	8.299,60	2.126,10	2.125,70	1.988,60	n.a
Увоз на стоки (во милиони евра)	12.125,20	2.759,60	2.778,30	2.708,00	n.a
Покриеност на увозот со извоз (во %)	64,20	79,00	74,20	77,80	n.a
Салдо на тековната сметка во Билансот на плаќања (во милиони евра)	-797,40	99,90	-117,50	258,90	n.a
Салдо на тековната сметка во Билансот на плаќања (% од БДП)	-6,30	0,70	-0,80	1,80	n.a
Директни инвестиции (нето, во милиони евра)	654,20	135,80	109,80	39,20	n.a
Директни инвестиции (нето, % од БДП)	5,00	1,00	0,80	0,30	n.a
Бруто надворешен долг (во милиони евра, крај на период)	10.790,00	11.058,20	11.394,60	11.072,10	n.a
Бруто надворешен долг (% од БДП)	82,80	78,20	80,60	78,30	n.a
Стапка на невработеност (во %)	14,40	13,30	13,10	12,80	n.a
ОСНОВНИ МОНЕТАРНИ ПОКАЗАТЕЛИ					
Каматна стапка на благајнички записи (крај на квартал, година)	4,75	5,50	6,00	6,30	6,30
Активни каматни стапки, денарски	4,69	5,11	5,24	5,67	5,75
Активни каматни стапки, девизни (агрегатна за девизни и денарски со девизна клаузула)	4,10	4,89	4,93	5,29	5,16
Пасивни каматни стапки, денарски	1,19	1,39	1,67	1,99	2,21
Пасивни каматни стапки, девизни (агрегатна за девизни и денарски со девизна клаузула)	0,49	0,71	0,94	1,18	1,34

Извор: НБРСМ и Државен завод за статистика

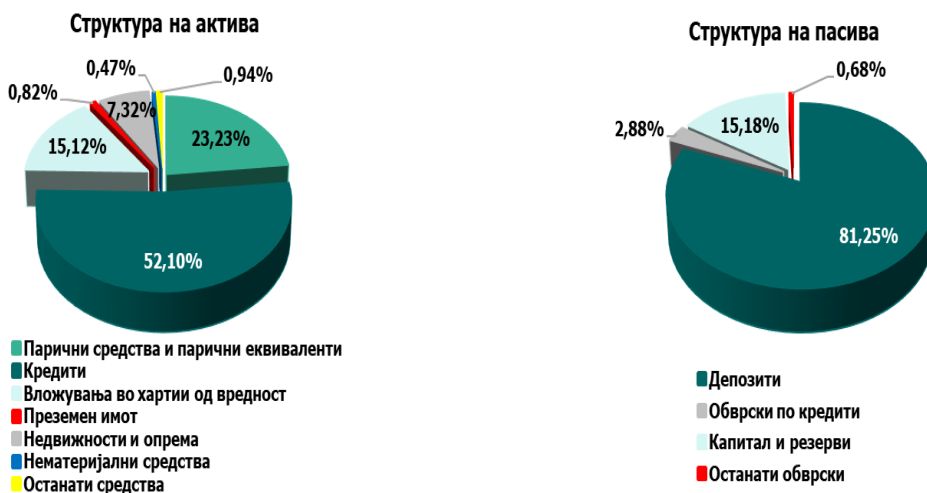
2. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСКИ

Изминатата 2023 година ја обележа нарушеното економско и политичко опкружување, што е резултат на воениот конфликт меѓу Русија и Украина, како и воените дејствија помеѓу земјите на Блискиот Исток. По пикот достигнат во летото 2022 година, цената на енергенсите регистрира надолно движење, а тоа резултираше со одредено забавување на увезената и на домашната инфлација. Народната банка продолжи со затегнување на монетарната политика преку зголемување на каматната стапка на благајничките записи и на каматните стапки на расположливите депозити, што, пак, услови нагорно придвижување на каматните стапки во банкарскиот сектор. По сигналите за забавување на инфлацијата во последниот квартал од 2023 година запре трендот на раст на референтната каматна стапка.

Стопанска банка а.д. Битола (во понатамошниот текст: Банката) во вакви услови на економска активност дејствуваше во насока на остварување на краткорочните финансиски и долгорочните стратешки цели, применувајќи флексибилен пристап кон промените во домашното и глобалното макроекономско опкружување.

2.1. Биланс на состојба

Вкупната билансна сума на Банката на 31.12.2023 година (без комисионо работење) изнесуваше 11.142,29 милиони денари. Во структурата на активата најголемо учество од 52,10% традиционално имаат кредитите, додека на страната на изворите депозитите зафаќаат дури 81,25%. Во 2023 година, Банката ја засили високата капитална и ликвидносна позиција, односно стапката на адекватност на капиталот изнесуваше 22%, високо над просекот на банкарскиот систем (18,4% во Кв.3 2023 година), а стапката на ликвидна актива во вкупна актива достигна 34,0% (21,5% во Кв.3 2023 година), што повторно е над просекот од банкарскиот систем.

Остварувањето, годишните промени и структурата на позначајните позиции од **активата на Билансот на состојба** се следни:

Табела: Динамика и структура на позначајни позиции од активата на Билансот на состојба

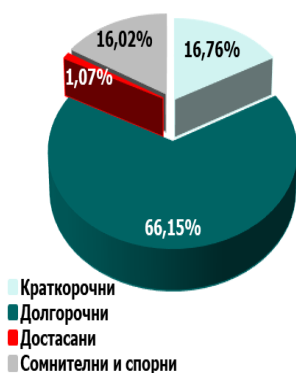
(во 000 денари)	31.12.2022	31.12.2023	Годишна промена		Структура	
			износ	%	2022	2023
Парични средства и парични еквиваленти	2.085.126	2.588.828	503.702	24,16%	17,80%	23,23%
Кредити	7.089.318	5.805.417	-1.283.901	-18,11%	60,53%	52,10%
Вложувања во хартии од вредност	1.206.808	1.684.964	478.156	39,62%	10,30%	15,12%
Преземен имот	99.904	90.876	-9.028	-9,04%	0,85%	0,82%
Недвижности и опрема	852.536	815.279	-37.257	-4,37%	7,28%	7,32%
Нематеријални средства	79.203	52.744	-26.459	-33,41%	0,68%	0,47%
Останати средства	298.311	104.182	-194.129	-65,08%	2,55%	0,94%
ВКУПНО СРЕДСТВА	11.711.206	11.142.290	-568.916	-4,86%	100,00%	100,00%

Паричните средства и паричните еквиваленти учествуваат со 23,23% во структурата на вкупната актива и со состојба на 31.12.2023 бележат зголемување од 503,70 милиони денари, односно 24,16% споредено со минатата година. Притоа растот во најголема мера е генериран од поголем износ на депозити во Народна банка како најзначајна денарска ставка, кои на годишна основа се зголемени за 560,00 милиони денари, при што се обезбеди гарантиран степен на ликвидност во рамките на пропишаните ликвидносни индикатори. Воедно, **вложувањето во хартии од вредност** обезбеди дополнителен износ на високоликвидна актива, што исто време е профитабилна опција заради атрактивните каматни стапки на овој тип на нискоризично вложување. Па така овие инвестиции во текот на извештајниот период бележат годишно зголемување од 478,16 милиони денари односно 39,62%. Во текот на цела 2023 година, управувањето со паричните средства и еквиваленти беше во функција на одржување на ликвидноста и просечното ниво на задолжителна резерва, притоа водејќи сметка и за профитабилно вложување на средствата.

Во текот на 2023 година, Банката ја извршуваше кредитната активност во согласност со законската регулатива, подзаконските акти на Народната банка, интерните политики, како и во согласност со процедурите за кредитирање. За разлика од долгорочниот фокус, краткорочните заложби на Банката ги следеа сигналите на монетарната политика така што напорите беа насочени кон зголемена наплата на побарувања и диверзификација на изложеноста на кредитен ризик, преку поголеми инвестиции во хартии од вредност како нискоризични волжувања со висок принос во услови на високи каматни стапки во економијата. Па така **кредитите на клиентите** во вкупен износ бележат намалување од 1.283,90 милиони денари, односно 18,11%. Притоа, бруто **кредитите на правните лица** на 31.12.2023 година изнесуваат 2.687,19 милиони денари и истите се намалени за 26,66%. Големо влијание врз ваквата реализацијата на кредитната активност кај правните лица имаше поголемата наплата на кредитите споредено со пласманот и насочување на наплатените средства во каматоносни високоликвидни позиции, поголемата издвоена исправка на вредност на кредитите, како и отписот на оние изложености кои во текот на 2023 година ги исполнија критериумите за отпис согласно регулативата. Во однос на рочната структура на бруто кредитите на правните лица најголемо учество имаат долгорочните кредити. Бруто **кредитите на физичките лица** изнесуваат 3.574,97

милиони денари и бележат благо намалување од 3,28% споредено со 31.12.2022 година. Што се однесува до рочната структура на бруто кредитите на физичките лица лица најголемо учество исто така имаат долгорочните кредити (станбени и потрошувачки кредити).

Структура на бруто кредити на правни лица

Структура на бруто кредити на физички лица

Во текот на 2023 година, Стопанска банка а.д. Битола работеше во насока на понуда на кредитни производи кои ќе одговараат на потребите на клиентите, а воедно ќе ја подобрат конкурентската позиција на Банката. Меѓу поатрактивните производи кои Банката ги нудеше на своите клиенти физички лица ги издвојуваме ненаменски и наменски потрошувачки кредити (пакети за администрација, кредити за вработени во приватни фирми, кредити за вработени во прифатливи фирми, кредити за вработени во банка, пакети за пензионери, медикус кредити), станбен кредит со фиксна каматна стапка во првите шест години, хипотекарен кредит, кредит за набавка на деловен простор, кредит за купување на сопствен имот и преземени средства стекнати врз основа на ненаплатени побарувања на Банката, автомобилски кредити, кредит со залог на депозит, земјоделски кредити, договор за рамка лимит гаранции за физички лица, кредитни картички за физички лица (VISA Clasic, MASTER Card и Credit VISA Gold), како и overdraft за физички лица. Додека пак на страната на понудата на кредитни производи на клиентите правни лица во текот на 2023 година ги издвојуваме краткорочните кредити за ликвидност, кредитите за обртни средства, интердневен кредит, кредит обезбеден со депозит, револвинг кредити, кредити за извозници, микрокредити за микробизниси, кредити за трајни обртни средства, кредити за рефинансисање на изложености во други банки, кредит за купување на преземен имот, кредити за инвестиции, кредитни картички за правни лица (VISA Business и VISA Business debit). Во делот на акредитиви и работа со гаранции, Банката нудеше: увозни и извозни (ностро и лоро) акредитиви, девизни (ностро и лоро) и денарски гаранции, како и документиран наплати.

Покрај кредитите што ги одобрува од сопствени средства, во текот на изминатата година Банката им овозможи на своите клиенти – правни лица користење на кредити од кредитни линии администрирани од Развојна Банка на Северна Македонија (во понатамошниот текст: РБСМ) и тоа: ЕИБ кредитна линија – револвинг фонд, кредитна линија од РБСМ - финансирање на развојот на мали и средни претпријатија, трајни обртни средства, извозни прокити, инвестиции, кредитна линија за финансирање на проекти за

обновливи извори на енергија, како и кредитна линија за обртни средства за зголемени цени на енергенси.

Преземениот имот на крајот од 2023 година изнесуваше 90,88 милиони денари, што претставува намалување од 9,04% споредено со 31.12.2022 година. Намалувањето се должи на засилени активности за продажба на преземен имот што влијае во насока на подобрување на квалитетот на активата ослободувајќи некаматоносни средства кои понатаму се пренасочуваа во каматоносни позиции. Во текот на цела 2023 година управувањето со преземениот имот и издвојувањето на загуба за оштетување на преземениот имот се одвиваше во согласност со регулативата на Народна банка.

Недвижностите и опремата бележат намалување од 4,37% односно 37,23 милиони денари следствено на продажба на дел од сопствениот имот на банката – деловен простор во Скопје, како и соодветна пресметка на амортизација на постоечките деловни објекти и опрема. По континуираните повеќегодишни вложувања во унапредување на софтверските решенија и понатамошна дигитализација на дел од процесите кај **нематеријалните средства** е регистрирано намалување од 26,46 милиони денари, односно 33,41%, што се должи на амортизирање главно во делот на лиценците и софтверските решенија.

Категоријата **останати средства** бележи намалување од 65,08% односно 194,13 милиони денари споредено со 31.12.2022 година. Намалувањето главно произлегува од промена на начинот на исплата на пензиите односно почнувајќи од месец август 2023 година исплатата на пензиите се врати на редовниот начин на исплата наместо предвремената исплата обезбедена со средства од страна на Банката, која беше воведена поради прогласувањето на пандемијата во државата и донесените мерки за заштита од корона вирусот. Покрај авансите за пензии, во оваа позиции се вклучени и побарувањата за провизии, побарувањата од купувачи и останати побарувања.

На страната на изворите, динамиката и структурата на клучните позиции од **пасивата на Билансот на состојба**, е како што следува:

Табела: Динамика и структура на позначајни позиции од пасивата на Билансот на состојба

(во 000 денари)	31.12.2022	31.12.2023	Годишна промена		Структура	
			износ	%	2022	2023
Депозити	9.313.134	9.053.119	-260.015	-2,79%	79,52%	81,25%
Обврски по кредити	445.812	321.231	-124.582	-27,94%	3,81%	2,88%
Капитал и резерви	1.842.445	1.691.663	-150.782	-8,18%	15,73%	15,18%
Останати обврски	79.869	76.278	-3.591	-4,50%	0,68%	0,68%
Нераспоредена добивка	29.945	0	-29.945	-100,00%	0,26%	0,00%
ВКУПНО ОБВРСКИ, КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	11.711.206	11.142.290	-568.916	-4,86%	100,00%	100,00%

Депозитите како позиција со најголемо учество во вкупните извори, се помали за 260,02 милиони денари, односно за 2,79% на годишна основа. Анализирани од аспект на структурата, намалувањето во целост произлегува од пониските депозити на финансиски правни субјекти. Притоа, **депозитите на банки и финансиски институции** кои носат

најголем ризик од концентрација бележат намалување од 630,14 милиони денари односно 39,33%, додека **депозитите на нефинансиски правни лица** се задржаа речиси на исто стабилно ниво како и минатата година. Што се однесува до **депозитите на домаќинства** каде ризикот од концентрација е мал, регистриран е годишен раст од 387,23 милиони денари односно 6,56%. Зголемувањето на депозитите на физички лица е особено значајно од аспект на одржување на стабилно депозитно јадро со оглед на тоа што депозитите на физички лица учествуваат со 69,68% во вкупните депозити на Банката.

Структура на вкупни депозити

Од аспект на производи, а со цел одбележување на јубилејот 75 години од постоењето на Банката беа креирани промотивни депозитни производи. За клиентите правни лица би го издвоиле промотивниот депозит со фиксна каматна стапка од 3,0%, а одлични услови им беа понудени и на корисниците на VISA Business картичката со промотивна каматна стапка од 7,5% годишно.

Обврските по кредити, во чија структура најголемо учество имаат обврските по кредитни линии администрирани од РБСМ, на крајот на 2023 година изнесуваат 321,23 милиони денари, со годишно намалување од 27,94% што главно произлегува од поголемата динамика на враќање средства по основа на кредитни линии, отколку на користењето средства по оваа основа. Уште во текот на 2022 година беа склучени рамковни договори со РБСМ за учество во програмата за кредитирање на обртни средства за зголемени цени на енергенси и за учество во програмата за финансирање на проекти за енергетска ефикасност (ЕЕ), како и за обновливи извори на енергија (ОИЕ) во вкупен износ од 2,07 милиони евра.

Капиталот и резервите на крајот на 2023 година изнесуваат 1.691,66 милиони денари. Следствено на тоа стапката на адекватност на капиталот на 31.12.2023 година достигна 22,00% што е силен показател за стабилноста на Банката и потенцијалот за понатамошен раст и развој особено преку подинамично кредитирање како основа за профитабилно работење.

Останатите обврски изнесуваат 76,28 милиони денари и на годишна основа се пониски за 4,50%. Во оваа позиција се вклучени следните обврски: обврски врз основа на провизија, обврски кон добавувачи, разграничени приходи, посебна резерва за вонбилансна изложеност, обврски по даноци и останати обврски.

2.2. Биланс на успех

Во изминатата 2023 година, оперативниот резултат од работењето на Банката е историски највисок во износ од 156,51 милиони денари. Прудентното водење на

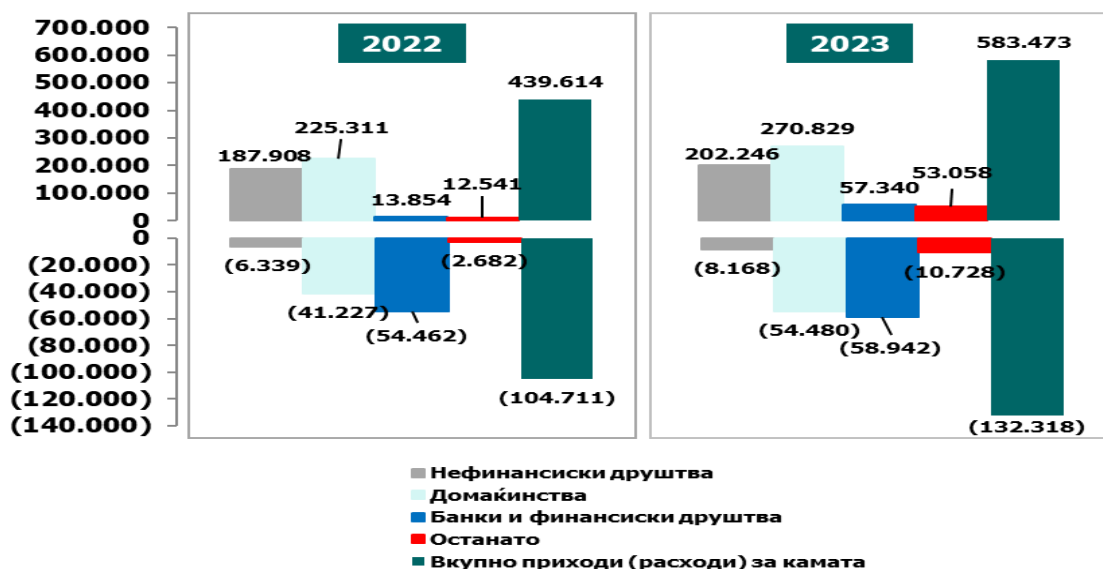
политиката за рационалзација на оперативните трошоци во услови на зголемени нето-приходи од камати, придонесе за позитивни остварувања во оперативното работење, што се гледа и од соодносот на оперативните трошоци со оперативните приходи (cost to income ratio), кој изнесува 73,75% наспроти 80,83% во 2022 година. Ваквата политика на Банката, при значителна активност за наплата на нефункционалните кредити и продажба на преземен имот, се очекува да резултира со позитивни поместувања во периодот што следи.

Табела: Биланс на успех

(во 000 денари)	2022	2023	Годишна промена	
			износ	%
Нето приходи од камата	334.903	451.155	116.252	34,71%
Нето приходи од провизија и надоместоци	143.873	126.576	-17.297	-12,02%
Нето курсни разлики	25.305	23.531	-1.774	-7,01%
Останати приходи од дејноста	37.578	22.145	-15.433	-41,07%
Трошоци за вработени	-175.282	-205.449	-30.167	17,21%
Останати расходи од дејноста и амортизација	-269.262	-271.515	-2.253	0,84%
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето основа	-77.091	-334.482	-257.391	333,88%
Загуба за оштетување на нефинансиските средства, на нето основа	12.749	-1.778	-14.527	-113,95%
Бруто добивка	32.773	-189.818	-222.590	-679,20%
Данок на добивка	-2.828	0	2.828	-100,00%
Нето добивка	29.945	-189.818	-219.762	-733,90%
Оперативни приходи	500.972	596.129	95.158	18,99%
Оперативни расходи	-404.935	-439.618	-34.683	8,57%
ОПЕРАТИВЕН РЕЗУЛТАТ	96.037	156.511	60.475	62,97%

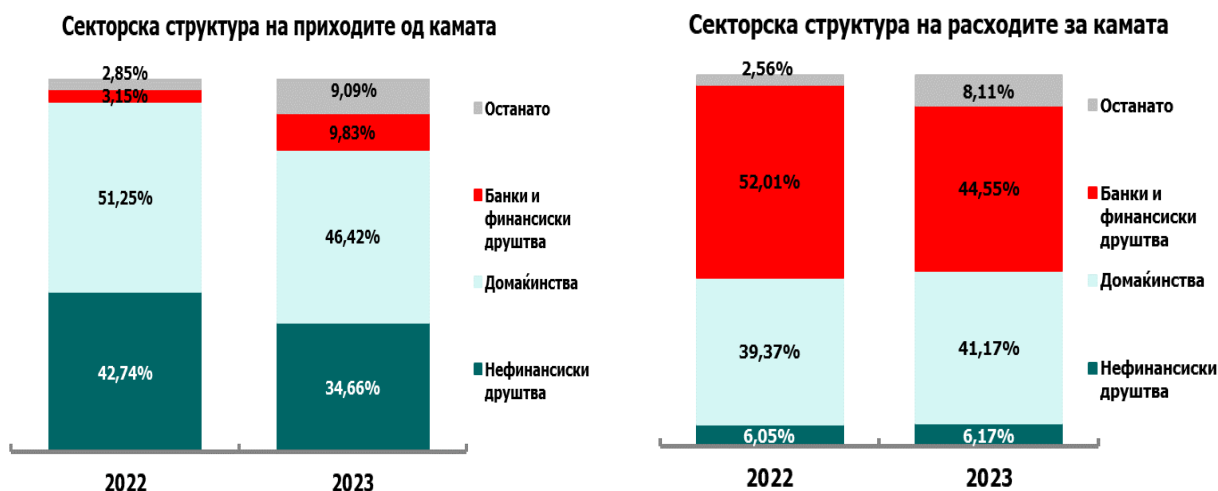
Нето-приходите од камата на Банката како позиција со најзначајно учество во структурата на вкупните приходи од работењето во 2023 година бележат зголемување за 34,71% односно 116,25 милиони денари во однос на остварувањето од минатата година.

Приходи и расходи по камати

Ваквиот раст пред се е резултат на добро управување со каматоносната актива и пасива, како и зголемувањето на основната каматна стапка на Народна банка.

Од аспект на секторска структура, најголемо учество имаат приходите од камата на домаќинствата и нефинансиските правни лица кои се зголемени за 20,20% и 7,63%, соодветно. Растот генерално се должи на растот на референтната каматна стапка. На страната на расходите за камата, најголем раст е регистриран кај секторот домаќинства паралелно со зголемените депозити од оваа група на клиенти, додека намалување има кај расходите по камата од финансиски правни лица.

Нето-приходите од провизии и надоместоци изнесуваат 126,58 милиони денари, а во однос на минатата година бележат намалување од 12,02% што главно се должи на раст на расходите наспроти намалените приходи. Притоа приходите од провизии и надоместоци се помали за 7,93 милиони денари, односно 3,65% како резултат на помалите приходи од провизии од кредитирање во износ од 7,55 милиони денари, помалите приходи од провизии од денарски платен промет во износ од 2,16 милиони денари, како и помалите приходи од провизии од полиси во износ од 1,34 милиони денари. Додека **расходите за провизии и надоместоци** се повисоки за 9,36 милиони денари, односно 12,77% што се должи на растот на расходите за провизии и надоместоци од работа со платежните картички.

Нето-приходите од курсни разлики во 2023 година се позитивни во износ од 23,53 милиони денари и пониски за 1,77 милиони денари, односно 7,01% споредено со истите од минатата година.

Останатите приходи од дејноста се пониски за 15,43 милиони денари, односно 41,07% во споредба со 2022 година, како резултат на остварени помали капитални добивки од продажба на преземен имот.

Трошоците за вработени за 2023 година изнесуваат 205,45 милиони денари и бележат зголемување од 30,17 милиони денари, односно 17,21% во однос на претходната

година што се должи на повисоката вредност на бодот, а во согласност со покачувањето на минималната плата на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: РСМ).

Останатите расходи од дејноста и амортизацијата се зголемени за 2,25 милиони денари, односно за 0,48% на годишна основа. Зголемувањето во најголема мера се должи на повисоки расходи од дејност за 8,24 милиони денари паралелно со зголемените цени на енергенсите, зголемени трошоци за тековно и инвестициско одржување на електричните сметачи и опремата (одржување софтвер). Амортизацијата е намалена за 5,99 милиони денари.

Според проценките за квалитетот на кредитното портфолио и во пресрет на измената на Одлуката за управување со кредитен ризик кој која стапува во сила од 1.1.2024 година **исправката на вредноста на финансиските средства на нето-основа** изнесува - 334,48 милиони денари. **Загубата поради оштетување на нефинансиските средства на нето-основа** изнесува -1,78 милиони денари што во целост произлегува од оштетување за преземениот имот.

2.3. Клучни индикатори во работењето (КРІ)

Показатели за работењето на Стопанска банка а.д. Битола (во илјади денари и %)	31.12.2022	31.12.2023	Годишна промена
ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА			
Вкупна актива	11.711.206	11.142.290	-4,86%
Нето кредити	7.089.318	5.805.417	-18,11%
Вкупни депозити	9.313.134	9.053.119	-2,79%
Капитал и резерви	1.842.445	1.691.663	-8,18%
Нето-кредити/вкупни депозити	76,12%	64,13%	-12,00 пп
Преземен имот/вкупна актива	0,85%	0,82%	-0,04 пп
Нето кредити/ вкупна актива	60,53%	52,10%	-8,43 пп
Вкупни депозити/вкупна актива	79,52%	81,25%	1,73 пп
КВАЛИТЕТ НА КРЕДИТНО ПОРТФОЛИО			
(Изложеност за која не е определена исправка на вредност, А и Б)/Вкупна кредитна изложеност*	96,85%	93,31%	-3,54 пп
(В,Г и Д)/Вкупна кредитна изложеност*	3,15%	6,69%	3,54 пп
Д/Вкупна кредитна изложеност*	1,71%	2,76%	1,05 пп
Д/Сопствени средства*	10,20%	17,11%	6,91 пп
Пресметана исправка на вредност и посебна резерва/Вкупна кредитна изложеност*	3,42%	5,14%	1,72 пп
Нефункционални кредити/Вкупни кредити (кредити кон нефинансиски субјекти)*	4,28%	8,47%	4,19 пп
Покриеност на нефункционалните кредити со исправката на вредност на кредити (нефинансиски субјекти)	113,53%	104,80%	-8,73 пп
ПРОФИТАБИЛНОСТ И ЕФИКАСНОСТ			
Финансиски резултат пред оданочување (брuto)	32.773	-189.818	-679,20%
Финансиски резултат по оданочување (нето)	29.945	-189.818	-733,90%
Стапка на поврат на капиталот (ROE) по оданочување	1,63%	-11,22%	-12,85 пп
Стапка на поврат на активата (ROA) по оданочување	0,26%	-1,70%	-1,96 пп
Оперативни трошоци/вкупни оперативни приходи (Cost-to-income)	80,83%	73,75%	-7,08 пп
Исправка на вредност за финансиски и нефинансиски средства/Нето каматен приход	19,21%	74,53%	55,32 пп
Нето каматен приход/Вкупни оперативни приходи	66,85%	75,68%	8,83 пп
Нето приходи од провизија/Вкупни оперативни приходи	28,72%	21,23%	-7,49 пп
Трошоци за вработени/Нето приходи од провизија	121,83%	162,31%	40,48 пп
Трошоци за вработени/Вкупни оперативни расходи	43,29%	46,73%	3,45 пп
Нето каматна маргина	2,54%	3,14%	0,60 пп
КАПИТАЛИЗИРАНОСТ			
Сопствени средства	1.842.445	1.691.663	-8,18%
Стапка на адекватност на капиталот	20,73%	22,00%	1,27 пп
Основен капитал/Актива пондерирана по ризици	20,73%	22,00%	1,27 пп
Редовен основен капитал/Актива пондерирана по ризици	20,73%	22,00%	1,27 пп
ПАЗАРНО УЧЕСТВО*			
Вкупна актива	1,71%	1,64%	-0,07 пп
Бруто кредити на нефинансиски субјекти	1,74%	1,58%	-0,16 пп
Депозити од нефинансиски субјекти	1,55%	1,55%	0,00 пп
ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ			
Број на експозитури и шалтери	20	20	0
Број на банкомати	51	43	-8
Број на вработени	224	220	-4
Просечна годишна цена на тргувани акции на СТББТ	2,89	2,50	-13,53%
Книговодствена вредност по акција	4,71	4,33	-8,18%
Заработка по акција	0,08	-0,49	-733,90%

*Последни достапни податоци на страницата на НБРСМ се со 30.9.2023 година.

3. Извештај за корпоративно работење

Во согласност со Статутот на Стопанска банка а.д. Битола, СО бр. 02-6487/1/II-7 од 4.5.2023 година, органи на Банката се: Собрание на акционери, Надзорен одбор, Одбор за управување со ризици, Одбор за ревизија, Управен одбор и Одбор за надгледување на информативната технологија.

Покрај одборите на Банката, чиј број, состав, надлежности, права, одговорности и начин на работење се пропишани со Статут, во Банката се формирани и функционираат и останати одбори: АЛКО-одбор, како одбор за управување со активата и пасивата на Банката, Одбор за управување со оперативна ликвидност и кредитни одбори.

3.1. Собрание на акционери

Собранието на акционери како највисок орган на управување во Банката, со состојба на 31.12.2023 година го сочинуваат 967 акционери. Во текот на 2023 година, дејствувајќи во согласност со законските прописи и Статутот на Банката, Собранието одржа две седници на 4.5.2023 година и на 30.10.2023 година. Собранието беше свикано со објавување јавен повик до акционерите во дневен весник, на интернет-страницата на Банката и на интернет-страницата на Македонска берза за хартии од вредност (MSE), притоа во целост почитувајќи ги законските одредби, подзаконските акти и Статутот на Банката, кои го регулираат целокупното функционирање на Собранието на акционери.

На редовната седницата одржана на 4.5.2023 година беа разгледани и усвоени: записникот од 49. седница на Собранието на акционери на Банката, Годишниот извештај за работењето на Банката за 2022 година, Извештајот за работењето на НО, Годишната сметка, Извештајот за извршената ревизија на финансиските извештаи за 2022 година, Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка во 2022 година, Одлуката за избор на Друштво за ревизија, Одлуката за измена и дополнување на Статутот, Одлуката за определување месечна награда и награда за успешно завршена година на членовите на НО, Информацијата за поднесена оставка од член на НО, како и Одлуката за именување член на НО на Стопанска банка а.д. Битола.

На седницата одржана на 30.10.2023 година беа разгледани и усвоени: записникот од 50. седница на Собранието на акционери на Банката, Информацијата за поднесена оставка од независен член на НО, како и Одлуката за именување член на НО на Стопанска банка а.д. Битола.

Со состојба на 31.12.2023 година, акционерскиот капитал на Банката е составен од 390 977 обични акции. Акционер со квалификувано учество во Банката е „Пелистерка“ АД Скопје, кој заедно со поврзаното лице „Тимох“ ДОО Скопје поседува 21,85 % од вкупниот број акции со право на глас, т.е. обични акции. Претставник на акционерот со квалификувано учество во НО беше г. Стевчо Жолакоски.

3.2. Надзорен одбор

Надзорниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола (во понатамошниот текст: НО), во согласност со Статутот и Законот за банките, во текот на 2023 година го сочинуваа 5 (пет) члена, од кои два се независни членови. Членовите на НО се именувани со Одлука од Собрание на акционери, а функцијата ја извршуваат по добиени решенија за согласност од гувернерот на Народната банка со дефинирано времетраење на мандатот на секој поединечен член. Покрај именување на членови на НО, Собранието на Банката е надлежно и за нивно разрешување.

Во периодот од 1.1.2023 до 7.6.2023 година НО на Банката работеше во следниот состав:

- г. Миле Зечевиќ - претседател и независен член,
- г-ѓа Александра Радевска – заменик претседател и член,
- г. Иванчо Велјановски – член,
- г. Стевчо Јолакоски – член,
- г-ѓа Гордана Гацева - независен член и
- г-ѓа Гордана Темелковска-Костовска - член.

По именувањето на г-ѓа Александра Радевска за член на УО согласно Одлука од НО и Решение за издавање претходна согласност од Народна банка во периодот од 8.6.2023 до 16.7.2023 година, НО на Банката работеше во следниот состав:

- г. Миле Зечевиќ - претседател и независен член,
- г. Иванчо Велјановски – член,
- г-ѓа Гордана Гацева - независен член,
- г. Стевчо Јолакоски – член и
- г-ѓа Гордана Темелковска-Костовска - член.

Имено, по стапувањето на претходно поднесената оставка на г. Иванчо Велјановски во сила, како и до финализирање на постапката која беше во тек за добивање на претходна согласност од Народна банка за повторно именување на г.Миле Зечевиќ за член на НО, со Одлука од НО за вршител на должност заменик претседател на НО на Банката е именувана г-ѓа Гордана Гацева, така што во периодот од 17.7.2023 до 14.8.2023 година НО на Банката работеше во следниот состав:

- г. Гордана Гацева - заменик претседател и независен член,
- г. Стевчо Јолакоски – член и
- г-ѓа Гордана Темелковска-Костовска - член.

По добивањето на согласноста од Народна банка за повторно именување на г.Миле Зечевиќ за член на НО во периодот од 15.8.2023 до 9.10.2023 година НО на Банката работеше во следниот состав:

- г-ѓа Гордана Гацева- заменик претседател и независен член,
- г. Миле Зечевиќ - независен член,
- г. Стевчо Јолакоски – член и
- г-ѓа Гордана Темелковска-Костовска - член.

По поднесената оставка од г. Миле Зечевиќ од функцијата независен член на НО во периодот од 10.10.2023 до 8.11.2023 година НО на Банката работеше во следниот состав:

- г-ѓа Гордана Гацева - заменик претседател и независен член,
- г. Стевчо Јолакоски – член,
- г-ѓа Гордана Темелковска-Костовска – член и
- г. Борислав Атанасовски – член.

На 09.11.2023 година со Одлука на НО на Банката за Претседател на НО е именувана Гордана Гацева, додека за заменик претседател на НО е назначен г. Борислав Атанасовски, така што почнувајќи од 9.11.2023 па се до 31.12.2023 година НО на Банката работеше во следниот состав:

- г-ѓа м-р Гордана Гацева - претседател и независен член;
- г. Борислав Атанасовски – заменик претседател и член;
- г. д-р Стевчо Јолакоски - член и
- г-ѓа Гордана Темелковска-Костовска – член.

Табела: Состав на НО, мандат и членства во други органи на надзор и/или управување на членовите на НО

Членови на НО	Мандат	Присуство на седници на НО	Членство во други органи на надзор и/или управување на членовите на НО
г. Миле Зечевиќ - претседател и независен член	16.7.2019-16.7.2023	присуство на 12 седници	*Член на ОР на Стопанска Банка а.д. Битола до 25.10.2023 година.
г-ѓа Александра Радевска - заменик претседател и член	8.6.2019-8.6.2023	присуство на 9 седници	*Претседател и член на ОР на Стопанска Банка а.д. Битола до 8.6.2023 година.
г. Стевчо Јолакоски - член	24.9.2020-24.9.2024	присуство на 23 седници	*Државен советник за патен сообраќај во Министерство за транспорт и врски.
г. Иванчо Велјановски - член	16.7.2019-16.7.2023	присуство на 10 седници	*Генерален Извршен директор на Фабрика за квасец и алкохол АД Битола.
г-ѓа Гордана Темелковска - Костовска - член	15.4.2020-15.4.2024	присуство на 23 седници	*Раководител на Оддел за финансии и сметководство во ДОО Руле Турс.
г-ѓа Гордана Гацева	13.10.2022-13.10.2026	присуство на 24 седници	*Член на ОР на Стопанска Банка а.д. Битола.
г. Борислав Атанасовски - независен член	10.10.2023-10.10.2027	присуство на 6 седници	*Член на ОР на Стопанска Банка а.д. Битола.

Во периодот 1.1.2023 - 31.12.2023 година НО одржа 24 седница на кои разгледа и донесе низа акти и одлуки што се во негова надлежност. На седниците што ги одржа НО на Банката во текот на 2023 година, беа разгледувани материјали изготвени од стручните служби и органите на Банката, преку кои НО го следеше движењето на сите финансиски показатели, Билансот на состојба, Билансот на успех, профитабилноста и ликвидноста на Банката, депозитите на правните и физичките лица, остварените приходи и расходи на Банката со нивната структура, сопствените средства, стапката на адекватност на капиталот, причините за подобрувањата и влошувањата на портфолиото на Банката и сите останати значајни прашања од работењето на Банката.

За време на извештајниот период НО на Банката ги разгледа, донесе и ревидира следните акти: Предлог-одлука за усвојување на нова организациона шема на Банката, Предлог-одлука за измена и дополнување на Статутот на Банката, Деловна политика, развоен и финансиски план на Стопанска банка а.д. Битола за период 2023-2027 година, Предлог-одлука за потврдување на соодветноста на Методологијата за мерење и оценка на поединечните ризици при утврдување на интерниот капитал, Предлог-одлука за потврдување на соодветност на Политиката за процесот на утврдување на интерниот капитал на Банката, Предлог-одлука за потврдување на соодветноста на Политиката за управување со валутниот ризик, Предлог-одлука за потврдување на соодветноста на Политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, Политика за процесот на утврдување на интерната ликвидност на Банката, Методологијата за мерење и оценка на ризиците при утврдување на интерната ликвидност, Политика за наградување, Политика за управување со ликвидносен ризик, План за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови, Деловник за работа на НО, Деловник за работа на ОУР, Деловник за работа на УО, Деловник за работа на ОНИТ, Деловник за работа на АЛКО одборот, Политика за избегнување судир на интересите, Политика за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, Каталог на обезбедување, Политика за управување со кредитен ризик, Политика за управување со ризикот на земја, Политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на лица со посебни права и одговорности и лицата надлежни за функциите на контрола на Банката, Договор за доверливост и соработка на проектот за присоединување на Стопанска банка а.д. Битола кон Комерцијална банка АД Скопје, Деловник за работа на Одборот за ревизија, Деловник за работа на кредитните одбори, Кодекс за етика и пазарно однесување, Политика за заштита на потрошувачи, Политика за управување со поплаки, Политиката за управување со репутациски ризик, Политика за управување со стратешки ризик, Политика за користење услуги од надворешни лица, Политика за одржување на сопствените средства, Политика за управување со оперативен ризик, Политика за управување со пазарен ризик и Политика за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите.

Исто така во текот на 2023 година НО на Банката изврши оценка и избор на членовите на УО на Банката заради истекот на нивните мандати, утврдени со решенијата за претходна согласност на гувернерот на Народна банка. НО разгледуваше и други извештаи од Народна банка и други надлежни институции, ги разгледуваше извештаите на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија, АЛКО-одборот, Одборот за надгледување на информативната технологија, Секторот за внатрешна ревизија, извештаите за работењето на Банката, усогласеноста на работењето на Банката во согласност со законот и другите подзаконски акти, елаборатите за отпис на побарувања, како и други информации и

извештаи од својата надлежност. НО на Банката водеше особена грижа за почитување на интерните и на законски поставените лимити, како и на лимитите утврдени со меморандумот склучен со Народната банка.

Членовите на НО на Банката како лица со посебни права и одговорности во Банката, ги именува и разрешува Собранието на акционерите на Банката во согласност со критериумите утврдени со закон, подзаконските акти, Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорен одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола.

Предлог-одлуката за именување член/членови на НО и целокупната документација што се однесува на изборот на членовите на НО на Банката, ја изготвува Дирекцијата за управување со Кабинет на Управен одбор и истата се проследува до Собранието на акционери на Банката. Одлуката за именување член/членови на НО, донесена од страна на Собранието на акционери за именување член на НО, стапува на сила по добивање на Решението од Гувернерот на Народна банка.

Имено, членовите на НО треба да располагаат со соодветни квалификации, да ја разбираат својата улога во корпоративното управување на Банката и да се способни за реално оценување на работењето на Банката. За таа цел треба да поседуваат соодветни знаења и искуство за извршување на своите надлежности, да избегнуваат судир на интереси и да посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите утврдени со закон. Членовите на НО треба заедно да имаат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, а особено за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на кои е изложена.

Според член 89 од Законот за банките, член 67 од Статутот на Банката и точка 2.5 од Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорен одбор, на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и на Управниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола, НО најмалку еднаш годишно врши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и за тоа го известува Собранието на Банката.

Мандатот на членовите на НО е утврден со Статутот на Банката и трае четири години. Исто лице не може да биде именувано за независен член на НО во Банката подолго од три последователни мандати. Според член 73 од Статутот на Банката, мандатот на членовите на НО може да престане пред истекот на мандатот во случаи ако се исполнети условите што оневозможуваат назначување на член на НО на Банката, ако Гувернерот на Народна банка ја повлече согласноста за именување член на НО, по сопствено, лично писмено барање - оставка и во други случаи утврдени со законот. На членовите на НО може предвремено да им престане мандатот со разрешување поради работење спротивно на закон, статут и добрите деловни обичаи.

3.2.1. План за сукцесија на Надзорниот одбор

Планот за сукцесија е изготвен во согласност со Кодексот за корпоративно управување на котираните друштва на Македонска Берза донесен од страна на Македонска берза а.д. Скопје, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, Статутот на Стопанска Банка а.д. Битола, законските прописи и интерните акти на Банката.

Надзорниот Одбор на Банката ги остварува надлежностите определени со закон, подзаконските прописи, Статутот и другите акти на Банката. Согласно тоа, членовите на НО имаат клучна улога во надзорот над управувањето со Банката, именувањето и разрешувањето на членови на Управниот одбор, одобрувањето на стратегијата, деловниот план и буџетот на Банката, организирањето на Служба за внатрешна ревизија, именување и разрешувањето на нејзините членови и одобрувањето на политиките и процедурите за вршење на внатрешна ревизија, како и други работи во согласност со законските и подзаконските прописи, Статутот и другите акти на Банката.

Надзорниот одбор на Банката го сочинуваат 5 членови, кои ги именува Собранието на Банката од редот на лицата предложени од акционерите на Банката, по согласност од гувернерот на Народната банка.

Банката одржува континуитет во составот на НО преку одржлив **план за сукцесија** во услови на намалување на составот на членови на Одборот, во зависност од околноста дали настанува намалување на составот под бројот на членови утврден во Статутот или под бројот утврден во Законот за банките.

Целта на **Планот за сукцесија** е:

- Да даде насоки со цел да се обезбеди подготвеност за замена на било кој од членовите на НО, при што особено ќе се води сметка за начелото на добро работење,
- да обезбеди дека има соодветни и проактивни процедури за регрутирање и избор на соодветни кандидати, кои се во согласност со законите, подзаконските акти, Статутот и другите акти на Банката,
- да обезбеди дека постои рамка која го идентификува потребното знаење, вештини и искуство кое ќе даде придонес во генералното знаење, вештини и искуство на НО, со цел истиот да биде во можност да ги извршува обврските кои прозлегуваат од законите, подзаконските акти, Статутот на Банката, Деловникот на НО и другите акти на Банката,
- да обезбеди континуитет преку непречена сукцесија на било кој од членовите на Надзорниот Одбор, која ќе обезбеди баланс меѓу свежата перспектива и независност и искуството и институционалната поставеност на Одборот,
- ќе обезбеди усогласеност со најдобрите корпоративни практики и законски рамки, особено Законот за банки, Законот за трговски друштва, Статутот на Банката, Кодексот на корпоративно управување на Банката и Деловникот за работа на НО.

Составот на НО гарантира дека членовите на Одборот го поседуваат потребното знаење и искуство потребни за независна супервизија на работењето на Банката, со посебен акцент на целокупното знаење и разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на кои таа е изложена, преку успешно професионално искуство стекнато низ повеќе активни години од членовите на Одборот.

3.2.2. Комисија за избор и именување

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 28.12.2022 година донесе Одлука за формирање на Комисија за избор и именување на членови на Надзорниот одбор,

Управниот одбор, Одборот за управување со ризици и Одборот за ревизија на Стопанска Банка а.д. Битола во следниот состав:

1. г. Иванчо Велјановски - член и претседател,
2. г-ѓа. Гордана Темелковска - Костовска - член и заменик претседател и
3. г-ѓа Гордана Гацева - член.

Мандатот на членовите е со траење до истекот на мандатот на членовите на Надзорниот одбор. По истек на мандатот на г. Иванчо Велјановски – член и претседател на оваа комисија, Надзорниот одбор на својата 18-та седница одржана на 25.10.2023 година донесе нова Одлука за формирање на Комисија за избор и именување на членови во следниот состав:

1. г-ѓа. Гордана Темелковска - Костовска - член и претседател,
2. г. Стевчо Јолаковски - член и заменик претседател и
3. г-ѓа Гордана Гацева - член.

Делокругот на работа на оваа Комисија ќе го опфаќа најмалку следното:

- најмалку еднаш годишно го разгледува составот на НО и неговите комисии од аспект на знаењето, квалификациите, вештините и искуството што членовите поединечно и заедно ги поседуваат за успешно извршување на нивните функции (т.н. „профил на одборот“) кој се објавува на веб- страницата на Банката,
- оценува и потврдува дека предложениот кандидат или кандидати ги исполнува/ат бараните услови утврдени во закон, внатрешните акти на Банката, како и дали кандидатот или кандидатите се вклопуваат во профилот на одборот,
- за кандидатите кои се предложени од страна на НО до Собранието на акционери доставува Извештај за извршената анализа и проверка на исполнетост на критериумите од страна на кандидатот, како и за усогласеност на неговата кандидатура со внатрешните акти и профилот на одборот, и оцена за тоа дали кандидатот се смета за независен,
- доставува до НО предлог одлуки и други материјали потребни при избор на членови на одборите,
- изготвува План за сукцесија на НО, што ќе биде вклучен во Годишниот извештај на Банката за да се обезбеди континуитет и квалитет во функционирањето на НО.

Во текот 2023 година Комисијата одржа 4 седници на кои г-ѓа. Гордана Темелковска – Костовска и г-ѓа Гордана Гацева присуствувале на сите 4 седници, додека г.Иванчо Велјановски присуствуваше на 3 седници. На седниците беа донесени повеќе одлуки во врска со донесување на оценки на соодветноста на лицата предложени за членови на УО и предлог одлуки за именување на членови, како и претседател на УО.

3.2.3. Комисија за наградување

Надзорниот одбор на својата седница одржана на 28.12.2022 година донесе Одлука за формирање на Комисија за наградување на Стопанска Банка а.д. Битола во следниот состав:

1. г-ѓа Гордана Гацева – член и претседател,
2. г. Миле Зечевиќ – член и заменик претседател и
3. г-ѓа Гордана Темелковска - Костовска – член.

Мандатот на членовите е со траење до истекот на мандатот на членовите на Надзорниот одбор. По истекот на мандатот на г. Миле Зечевиќ – член и заменик претседател, во тек е постапка за донесување на нова Одлука за формирање на Комисија за наградување каде ќе биди именуван нов член на местото на г. Миле Зечевиќ од редот на членовите на НО. Во текот на 2023 година оваа комисија не одржа седници, бидејќи во извештајниот период не произлезе потреба за одржување на седница.

Делокругот на работа на оваа Комисија ќе го опфаќа најмалку следното:

- подготвување предлози за одлуките на Надзорниот одбор во однос на наградувањето, вклучувајќи ги и оние кои влијаат на ризиците на Банката и нивното управување,
- вршење надзор над наградувањето на членовите на Управниот одбор на Банката, високото раководство кое ја врши функцијата за управување со ризици и функцијата за усогласеност, како и на високото раководство кое ја врши функцијата на внатрешна ревизија (лицата надлежни за контролни функции на Банката),
- поддржување и советување на Надзорниот одбор на Банката при формулирање на Политиката за наградување на Банката, вклучително и дека таквата политика за наградување е родово неутрална и поддржува еднаков третман на вработените,
- подготвување предлози за вкупните примања/надоместоци за секој член на Управниот одбор на Банката, како и лицата надлежни за контролни функции на Банката.

3.3. Одбор за ревизија

Согласно одредбите на Законот за банките, Статутот на Стопанска банка а.д. Битола, Кодексот за корпоративно управување и Деловникот за работа на Одборот за ревизија, **Одборот за ревизија** (во понатамошниот текст: ОР) е независен и самостоен орган на управување во Банката. Во текот на 2023 година, ОР работеше во состав од 5 (пет) члена, од кои тројца се избрани од редот на членовите на НО, а другите двајца се независни.

Во периодот од 1.1.2023 до 08.06.2023 година ОР работеше во следниот состав:

- г-ѓа Александра Радевска - претседател и член,
- г-ѓа Гордана Гацева – заменик претседател и член,
- г. Миле Зечевиќ - член,
- г. Жарко Михајловски - независен член и
- г-ѓа Весна Савевски - независен член.

По именувањето на г-ѓа Александра Радевска за член на УО согласно Одлука од НО и Решение за издавање претходна согласност од Народната банка во периодот од 08.06.2023 до 20.09.2023 година, ОР работеше во состав од 4 (четири) члена:

- г-ѓа Гордана Гацева - заменик-претседател и член,

- г. Миле Зечевиќ - член,
- г. Жарко Михајловски - независен член и
- г-ѓа Весна Савевски - независен член.

По поднесената оставка од г. Миле Зечевиќ од функцијата независен член на НО во периодот од 20.09.2023 до 25.10.2023 ОР работеше во состав од 3 (три) члена:

- г-ѓа Гордана Гацева – заменик претседател и член,
- г. Жарко Михајловски - независен член и
- г-ѓа Весна Савевски - независен член.

На 25.10.2023 година со Одлука на НО за нов член на ОР од редот на членовите на НО е назначи г-дин Борислав Атанасовски, така што во периодот од 25.10.2023 до 22.12.2023 година, Одборот за ревизија работеше во следниот состав:

- г-ѓа Гордана Гацева – заменик претседател и член,
- г. Жарко Михајловски - независен член,
- г-ѓа Весна Савевски - независен член и
- г-дин Борислав Атанасовски - член.

Одборот за ревизија на својата седница одржана на 22.12.2023 година за претседател го именува г. Борислав Атанасовски, така што во периодот од 22.12.2023 до 31.12.2023 година, ОР работеше во следниот состав:

- г. Борислав Атанасовски - претседател и член,
- г-ѓа Гордана Гацева – заменик претседател и член,
- г. Жарко Михајловски – независен член и
- г-ѓа Весна Савевски – независен член.

Табела: Состав на ОР, мандат и членства во други органи на надзор и/или управување на членовите на ОР

Членови на ОР	Мандат	Присуство на седници на ОР	Членство во други органи на надзор и/или управување на членовите на ОР
г-ѓа Александра Радевска - претседател и член	20.9.2021-20.9.2023	присуство на 3 седници	*Член на НО на Стопанска Банка а.д. Битола до 8.6.2023 година.
г. дин Миле Зечевиќ - член	20.9.2021-20.9.2023	присуство на 3 седници	*Претседател и член на НО на Стопанска банка а.д. Битола до 25.10.2023 година.
г-ѓа Гордана Гацева	28.10.2023-28.10.2024	присуство на 8 седници	*Претседател и член на НО на Стопанска банка а.д. Битола.
г. Жарко Михајловски - независен член	18.10.2021-18.10.2023	присуство на 8 седници	*Управител во МСФИ Ревизија ДОО Скопје.
г-ѓа Весна Савевски - независен член	18.10.2021-18.10.2023	присуство на 6 седници	/
г-дин Борислав Атанасовски	25.10.2023-31.12.2023	присуство на 2 седници	Управител во Расел Бедфорд Атанасовски ДОО Скопје.

При изборот на независни членови на Одборот за ревизија во целост беа испочитувани критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови и со нив поврзаните физички лица не се вработени, ниту се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката ниту застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија што во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката кој просечно годишно надминува 3 000 000,00 денари.

Во извештајниот период Одборот за ревизија ги извршуваше своите активности утврдени со законската регулатива, подзаконските прописи и интерните акти на Банката. ОР во текот на 2023 година одржа 8 (осум) седници на кои ги разгледа финансиските извештаи на Банката и се грижеше за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите и меѓународните сметководствени стандарди, ги следеше и изврши оценка на системите за внатрешна контрола, ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Секторот за внатрешна ревизија, го следеше процесот на ревизија на Банката и постојано ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи. Воедно, во текот на 2023 година оствари континуирана соработка со УО и Секторот за внатрешна ревизија. Одборот за ревизија редовно ги разгледуваше и извештаите од работењето на ОУР. Во согласност со законските одредби и актите на Банката, ОР редовно го известуваше НО на Банката за својата работа преку тримесечни извештаи. На седниците на Одборот редовно присуствуваа мнозинството на членовите на ОР, членовите на УО и директорот на Секторот за внатрешна ревизија.

Членовите на ОР на Банката како лица со посебни права и одговорности во Банката ги именува НО на Банката за период од две години. Предлог-одлуката за именување член/членови на ОР на Банката и целокупната документација што се однесува на изборот на членовите на НО на Банката, ја изготвува Дирекцијата за управување со Кабинет на Управен одбор и таа се проследува до НО на Банката.

Овој одбор се состои од 5 (пет) члена, од кои тројца се избрани од редот на членовите на НО, за кои претходно е добиена согласност од страна на Народната банка, а другите два члена се независни. Најмалку 1 (еден) од членовите на ОР треба да биде овластен ревизор. Членовите на ОР од своите редови избираат претседател и заменик-претседател, кои се одговорни за организација на работата на ОР. Покрај именување на членови на ОР, НО е надлежен и за нивно разрешување.

Членови на ОР, покрај утврдените услови со Законот за банките за лицата со посебни права и овластувања, треба да имаат познавање и за: работењето на банката, нејзините производи и услуги, ризиците на кои е изложена банката, системите за внатрешна контрола и политиките за управување со ризици на банката и сметководството и ревизијата. НО на Банката е должен да врши оценка на членовите на ОР на Банката. Поради тоа ОР на Банката треба да обезбеди водење записници од одржаните состаноци од чија содржина ќе можат да се согледаат активностите на одделните членови на одборот, како и да обезбедат друга документација определена од НО на Банката врз основа на која ќе може да ја оцени работата на ОР на Банката.

Мандатот на членовите на ОР може да престане пред истекот на мандатот во случаи кога се исполнети условите што оневозможуваат назначување на член на ОР на Банката, со Одлука на НО на Банката, по сопствено, лично писмено барање - оставка, како и во други случаи утврдени со законот.

3.4. Одбор за управување со ризици

Одборот за управување со ризици (во понатамошниот текст: ОУР) поради промени на Управниот одбор, именување на нов член на Управен одбор, како и промените направени во Статутот на Банката и Деловникот за работа на ОУР во текот на 2023 година во својот состав претрпи повеќе измени, така што од 1.1.2023 година заклучно 27.3.2023 година функционираше во состав од 6 (шест) членови и тоа:

- г-ѓа Гордана Балтовска – претседател и член,
- г. м-р Менде Мицевски - член,
- г. Живко Атанасов – член,
- г-ѓа. м-р Јасмина Диневска – член,
- г. Данчо Аврамоски – член и
- г. Павле Цветаноски-член.

Во периодот од 28.03.2023 до 29.06.2023 година, ОУР работеше во состав од 5 (пет) членови:

- г-ѓа Гордана Балтовска – претседател и член,
- г. м-р. Менде Мицевски – член,
- г. Живко Атанасов – член,
- г-ѓа Јасмина Диневска – член и
- г. Данчо Аврамоски – член.
-

Во периодот од 29.6.2023 година ОУР работеше во состав од 3 (три) членови заклучно со 31.8.2023 година:

- г-ѓа Александра Радевска – претседател и член,
- г-ѓа Гордана Балтовска – заменик претседател и член и
- г. Менде Мицевски – член.
-

Со назначувањето на Директор на Сектор за финансии, во период од 01.09.2023 до 13.09.2023 година ОУР работеше во состав од 4 (четири) членови:

- г-ѓа Александра Радевска – претседател и член,
- г-ѓа Гордана Балтовска – заменик претседател и член,
- г. Менде Мицевски – член и
- г-ѓа Кристина Погачник Костовска -член.

Поради истек на мандатот на членот на ОУР утврден во решението на вицегувернерот на НБРСМ за претходна согласност за именување на член на УО во периодот од 14.09.2023 до 13.10.2023 година, ОУР работеше повторно во состав од 3 (три) членови:

- г-ѓа Александра Радевска – претседател и член,
- г. Менде Мицевски – член и
- г-ѓа Кристина Погачник Костовска – член.

Во периодот од 14.10.2023 до 08.11.2023 година со добивањето на лиценцата на членот на Управен одбор утврден во решението на вицегубернерот на НБРСМ, ОУР повторно работи со 4 членови:

- г-ѓа Александра Радевска – претседател и член,
- г-ѓа Гордана Балтовска – заменик претседател и член,
- г. Менде Мицевски – член и
- г-ѓа. Кристина Погачник Костовска - член.

И во периодот од 9.11.2023 година до 31.12.2023 година поради промени во составот на УО, ОУР повторно работи во состав од 3 (три) членови, но во различен состав и тоа:

- г-ѓа Гордана Балтовска – претседател и член,
- г. Менде Мицевски – член и
- г-ѓа Кристина Погачник Костовска – член.

Согласно Статутот, членови на ОУР се: член од УО во чија надлежност е управувањето со ризиците и финансиите кој е претседател на ОУР, член од УО во чија надлежност се операциите и администрацијата на Банката кој е заменик претседател на ОУР, Директор на Сектор за управување со ризици, Директор на Сектор за правни работи и решавање на проблематични пласмани и Директор на Сектор за финансии.

Табела: Состав на ОУР, мандат и членства во други органи на надзор и/или управување на членовите на ОУР

Членови на ОУР	Мандат	Членство во други органи на надзор и/или управување на членовите на ОУР
г-ѓа Гордана Балтовска - претседател и член	28.10.2022-28.10.2026	*Член на УО на Стопанска банка а.д. Битола, *Член на АЛКО одбор на Стопанска Банка а.д. Битола, *Член на Кредитен одбор на Стопанска Банка а.д. Битола.
г-ѓа Александра Радевска - претседател и член	29.06.2023-29.06.2027	*Член на УО на Стопанска Банка а.д.Битола, *Член на АЛКО одбор на Стопанска Банка а.д. Битола.
г. Менде Мицевски	21.7.2022-21.7.2026	*Член на Кредитен одбор на Стопанска Банка а.д. Битола.
г.Данчо Аврамоски - член	25.2.2020-25.2.2024	/
г-ѓа Кристина Погачник Костовска - член	01.09.2023-01.09.2027	*Член на АЛКО одбор на Стопанска Банка а.д. Битола.
г. Живко Атанасов - член	28.10.2022-28.10.2026	*Член на ОНИТ на Стопанска Банка а.д. Битола.
г-ѓа Јасмина Диневска - член	28.10.2022-28.10.2026	*Член на АЛКО одбор на Стопанска Банка а.д. Битола, *Член на ОНИТ на Стопанска банка а.д. Битола.

За време на извештајниот период, ОУР одржа вкупно 87 седници. На седниците ОУР разгледување и одлучуваше материјали согласно неговите законски надлежности. Имено, на седниците на ОУР во 2023 година беа разгледани и усвоени многубројни материјали меѓу кои и записниците од претходно одржани седници на ОУР. Воедно, ОУР ги разгледуваше и усвојуваше извештаите кои се доставуваат на декадна основа како што се збирните извештаи за изложеност на валутен ризик, извештаите со прегледи на новоодобрени кредити и новоодобрени вонбилансни ставки, извештаите за показателите ликвидна актива/вкупна актива и ликвидна актива/вкупни депозити на домаќинства како и извештаите за вкупната бруто - изложеност кон десетте најголеми кредитокорисници.

ОУР ги разгледуваше и извештаите како и материјалите кои на месечна основа се разгледуваат од негова страна и тоа: извештаи со прегледи на нефункционални кредити по сектори, извештаи со преглед на достасани обврски, извештаи за состојба на редовното, нефункционалното и реструктурираното кредитно портфолио и отпишаните побарувања на правните и физичките лица, Предлог - Одлуки за целосен отпис на побарувања на Банката, извештаи за видот на преземени средства и за износот на продадени преземени средства, класификациите на кредитно портфолио со заклучоци за прекласификација на клиенти по партии, извештај за стапките на ликвидност СЛ30 и СЛ180 со спецификација на кредитите кои се вклучуваат во пресметката на стапките на ликвидност, извештаи за трансакции на лица поврзани со Банката.

Исто така ОУР, во текот на 2023 година ги разгледуваше извештаи за изложеност кон вработените, извештаи за адекватноста на капиталот, извештаи за составот и изложеноста на групациите, месечните извештаи за работењето на Банката, извештаи за спроведена анализа на ефектите од управувањето со валутниот ризик врз профитабилноста на Банката, извештаи за изложеноста на Банката по земји и кон странски банки, извештај за пријавени настани од оперативен ризик, извештаи за изложеност на валутен ризик, и извештаите за пријавени сигурносни инциденти. Преку целата година до ОУР беа доставувани и извештаи на квартална основа како извештаи за предмети во кои Банката е тужена, предмети каде Банката е тужител, предмети пред извршител и предмети предадени во адвокатски канцеларии, извештај за контрола на стратегискиот ризик, понатаму Одлуките за одобрување на неревидирани Биланс на успех и Биланс на состојба на Банката, Плановите за продажба на преземени средства за продажба во сопственост на Банката, извештаите за трансакции на лица поврзани со Банката, извештаите за рефинансирани кредитни изложености на Банката, извештаите за направени исклучоци на одобрени кредитни изложености од кредитното портфолио за правни и физички лица одобрени, извештаите за управувањето со ризиците на Банката, извештаите за надминување на интерните и законско поставените лимити, извештај во врска со кредитните изложености на комитенти на Банката, извештаите од вонредниот мониторинг на клиенти – правни лица со книговодствена состојба и извештаи за сопственичката структура на банките каде Стопанска банка а.д. Битола има ностро сметки. Во согласност со Каталогот на Банката, до ОУР се доставуваа и извештаи на полугодишна и годишна основа. Преку овие извештаи Одборот добиваше целосна и комплетна слика за работењето на сите сектори и служби на Банката во изминатиот период. ОУР посветуваше големо внимание при анализата и одлучувањето по однос на доставените предлози по однос на барањата за продолжувања и реструктурирања на кредитни изложености на клиентите. Воедно, во текот на 2023 година, ОУР ги разгледуваше и одлучуваше по однос на поднесените барања за одобрувања на кредитни изложености до 20% од сопствените

средства и барањата за промена на договорни услови и реструктурирање на кредитни изложености. Во 2023 година ОУР посвети големо внимание за разгледување на интерните акти на Банката кои понатаму беа проследувани за разгледување и донесување до Управниот и Надзорниот одбор на Банката.

Членовите на ОУР ги именува НО на Банката од редот на лицата со посебни права и одговорности за период од четири години. Предлог-одлуката за именување член/членови на ОУР и целокупната документација што се однесува на изборот на членовите на ОУР на Банката ја изготвува Дирекцијата за управување со Кабинет на Управен одбор и таа се проследува до НО на Банката. Покрај утврдените законски критериуми што важат за лицата со посебни права и одговорности, членовите на ОУР задолжително треба да имаат искуство во областа на финансиите или банкарството од најмалку три години, да имаат познавање за работењето на Банката, нејзините производи и услуги и да имаат познавање за ризиците на кои е изложена Банката.

ОУР се состанува најмалку еднаш неделно, а по потреба и повеќе пати. ОУР квартално го известува НО за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите. Исто така ОУР еднаш годишно врши оценка на сопственото работење од аспект на поединечните членови и колективно и истата ја доставува до НО на Банката. НО на Банката е должен да врши оцена на членовите на ОУР. Поради тоа ОУР на Банката треба да обезбеди водење записници од одржаните состаноци од чија содржина ќе можат да се согледаат активностите на одделните членови на одборот, како и да обезбедат друга документација определена од НО на Банката врз основа на која ќе може да ја оцени работата на ОУР на Банката.

Покрај именување членови на ОУР, НО е надлежен и за нивно разрешување. Мандатот на членовите на ОУР може да престане пред истекот на мандатот во случаи кога се исполнети условите што оневозможуваат назначување на член на ОУР на Банката, со Одлука на НО на Банката, по сопствено, лично писмено барање - оставка, како и во други случаи утврдени со законот.

3.5. Управен одбор

Во согласност со Статутот на Стопанска банка а.д. Битола, Управниот одбор (во понатамошниот текст: УО) на Банката се состои од тројца членови подеднакво одговорни за работењето и за обврските што ги презема Банката. Со Одлука за именување на Управниот одбор на Банката се определува претседател на УО и двајца членови. Надлежностите на членовите на УО се определени со Статутот на Банката.

Од 1.1.2023 година до финализирање на постапката која беше во тек за добивање на претходна согласност од Народна банка на Република Северна Македонија за повторно именување на г. Владимир Ефтимоски за член и претседател на УО, со Одлука од Надзорниот одбор за вршител на должност член и претседател на УО на Стопанска банка а.д. Битола од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката беше именувана г-ѓа Александра Радевска, така што во периодот од 1.1.2023 до 25.1.2023 година УО на Банката функционираше во следниот состав:

- г-ѓа Александра Радевска – вршител на должност в.д член и претседател и

- г-ѓа Гордана Балтовска – член.

По добивањето на согласност од Народната банка за повторно именување на г. Владимир Ефтимоски за член и претседател на УО во периодот од 25.1.2023 до 8.6.2023 функцијата членови на УО ја извршуваа:

- г. Владимир Ефтимоски – претседател и
- г-ѓа Гордана Балтовска – член.

Врз основа на Одлука од НО и Решение за издавање претходна согласност од Народната банка за член на УО е именувана г-ѓа Александра Радевска така што во периодот од 8.6.2023 до 13.9.2023 година функцијата членови на УО ја извршуваа:

- г. Владимир Ефтимоски – претседател,
- г-ѓа Александра Радевска -член и
- г-ѓа Гордана Балтовска – член.

Исто така, во периодот од 14.09.2023 до 10.10.2023 година на д-р Гордана Балтовска и беше во тек постапката за добивање на претходна согласност од Народна банка на Република Северна Македонија за повторно именување, така што во тој период Функцијата членови на УО ја извршуваа:

- д-р Владимир Ефтимоски – претседател,
- м-р Александра Радевска – член.

По добивањето на согласност од Народна банка за повторно именување на член на г-ѓа Гордана Балтовска во периодот од 10.10.2023 до 8.11.2023 година функцијата членови на УО ја извршуваа:

- г. Владимир Ефтимоски – претседател,
- г-ѓа Александра Радевска – член и
- г-ѓа Гордана Балтовска – член.

На ден 8.11.2023 година претседателот и членот на Управниот одбор г. Владимир Ефтимоски поднесе писмена оставка од функцијата претседател и член на Управниот одбор на Банката и со Одлука на Надзорниот одбор на функцијата претседател и член на Управниот одбор на Банката беше именува г-ѓа Александра Радевска. Па така сметано од 9.11.2023 до 31.12.2023 година функцијата членови на УО ја извршуваа:

- г-ѓа Александра Радевска – Претседател и
- г-ѓа Гордана Балтовска – член.

Табела: Состав на УО, надлежности и членства во други органи на надзор и/или управување на членовите на УО

Членови на УО	Мандат	Присуство на седници на УО	Членство во други органи на надзор и/или управување на членовите на УО
г. Владимир Ефтимоски - претседател и член	25.1.2023-8.11.2023	присуство на 47 седници	*Претседател и член на ОНИТ на Стопанска Банка а.д. Битола, *Претседател и член на Кредитен одбор (КО1) на Стопанска Банка а.д. Битола.
г-ѓа Александра Радевска претседател и член	14.12.2022 - 25.1.2023 в.д член и претседател на УО 08.06.2023-08.06.2024	присуство на 46 седници	*Заменик претседател и член на НО на Стопанска Банка а.д. Битола (8.9.2019-8.6.2023), *Претседател и член на ОР на Стопанска Банка а.д. Битола (20.9.2021-8.6.2023), *Член на АЛКО одбор на Стопанска Банка а.д. Битола, *Член на Кредитен одбор (КО1) на Стопанска Банка а.д. Битола.
г-ѓа Гордана Балтовска - член	13.09.2022-13.09.2023 13.09.2023-10.10.2023 фаза на повторно лицензирање 10.10.2023-10.10.2024 добиена согласност од НБРСМ	присуство на 63 седници	*Претседател и член на ОУР на Стопанска Банка а.д. Битола (28.10.2022-28.10.2026), *Член на АЛКО одбор на Стопанска Банка а.д. Битола, *Член на Кредитен одбор (КО1) на Стопанска Банка а.д. Битола.

Управниот одбор на Банката во текот на 2023 година одржа 69 седници. Покрај работите кои континуирано ги извршуваше согласно Законот за банките, Статутот на Банката и другите акти на Банката, во текот на извештајниот период од страна на УО беа донесени многубројни одлуки и се направи ревидирање на постојните интерни акти во согласност со промената на законската регулатива, потребите на тековното работење, како и препораките на Секторот за внатрешна ревизија и роковите утврдени во согласност со Акцискиот план доставен до НБРСМ. УО на своите седници ги разгледа извештаите доставени од страна на стручните служби на Банката во согласност со утврдениот Каталог на извештаи на Банката, како и извештаите што беа доставени на разгледување до УО на негово конкретно барање. УО во извештајниот период ја продолжи динамиката на следење на наплатата на побарувањата како на правните така и на физичките лица, клиенти на Банката, и во таа насока даваше и предлози до стручните служби за подобрување на истата.

Воедно УО водеше грижа за спроведување на донесените одлуки, покренуваше иницијативи и даваше предлози за унапредување на работењето на Банката, донесуваше одлуки за каматните стапки и тарифниците на Банката, ги разгледуваше месечните остварувања во однос на планот и на квартална основа го известуваше НО за остварените резултати од работењето, утврдуваше предлози и други акти за кои одлучува НО. Исто така УО се грижеше за информирање на акционерите на Банката, донесуваше соодветни интерни упатства, процедури и други акти и се грижеше за нивно спроведување и усогласување во согласност со промените во регулативата и условите на работење.

Членовите на УО како лица со посебни права и одговорности во Банката ги именува и разрешува НО на Банката во согласност со критериумите утврдени со закон, подзаконските акти, Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорен одбор, на Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола.

Предлог-одлуката за именување член/членови на УО и целокупната документација која се однесува на изборот на членовите на УО на Банката, ја изготвува Дирекцијата за управување со Кабинет на Управен одбор и истата се проследува до НО на Банката. Во одлуката се наведува мандатот за кој се именува предложениот член, имајќи ги предвид одредбите од Статутот на Банката што се однесуваат на траење на мандатот на членовите на УО. Кон одлуката се доставува и образложение од НО за причините за именување на лицето предложено за член на УО на Банката, како и образложение на придобивките на Банката од неговото именување. Одлуката од НО на Банката за именување на член на УО, стапува на сила по добивање Решение од Гувернерот на Народната банка со кое се издава претходна согласност за именуваното лице за член на УО на Банката. Мандатот на членовите на УО е предвиден во Статутот на Банката и трае пет години.

Според член 92 од Законот за банките и член 85 од Статутот на Банката, членовите на УО треба заедно да поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, а особено за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на кои е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување пропишани од страна на Советот на Народна банка на Република Северна Македонија донесени во согласност со меѓународните стандарди. УО се состанува најмалку еднаш во неделата, а по потреба кога тоа го налага извршувањето на работите во рамките на неговите надлежности. УО на Банката за својата работа одговара пред НО. Членовите на УО најмалку еднаш на три месеци му поднесуваат на НО писмен извештај за работењето на Банката, а по истекот на деловната година поднесуваат и годишна сметка, годишни финансиски извештаи и годишен извештај за работењето на Банката.

Членовите на УО склучуваат менаџерски договор со НО на Банката. Менаџерскиот договор на член на УО на Банката може да биде раскинат во случаи кога со својата работа потешко ги повредува постојните прописи што се однесуваат на работењето на Банката, ги повредува Статутот и другите акти, има законски пречки за вршење на функцијата, како и по барање на членот на УО и по оценка на НО без вина на членот на УО во кој случај тој има право на надомест во висина договорена со менаџерскиот договор. Пред да го раскине менаџерскиот договор, НО на Банката е должен да му овозможи на членот на УО на Банката да се произнесе по причините за неговото разрешување. Претседателот и членовите на УО се должни да ја чуваат банкарската тајна од работењето на Банката, обврска што останува и по престанокот на функцијата претседател и член во УО.

3.6. Одбор за надгледување на информативната технологија

Врз основа на Статутот на Стопанска банка а.д. Битола и Деловникот за работа на Одборот за надгледување на информативната технологија (во понатамошниот текст ОНИТ), истиот се состои од пет члена назначени од страна на Надзорниот одбор на Банката, со мандат од 4 (четири) години.

Во периодот од 01.01.2023г. до 29.06.2023 ОНИТ работеше во следниот состав:

- г. Владимир Ефтимоски – претседател и член,
- г. Живко Атанасов – заменик-претседател и член,
- г-ѓа Јасмина Диневска – член,
- г. Дарко Апостоловски - член и
- г-ѓа Наталија Михајлоска – член (без право на глас).

Со одлука, Надзорниот одбор на 29.6.2023 година на место на дотогашниот претседател и член на ОНИТ, г-дин Владимир Ефтимоски, за претседател и член на ОНИТ ја именувахе д-р Гордана Балтовска, така што во периодот од 29.06.2023 до 14.11.2023 година ОНИТ работеше во следниот состав:

- г-ѓа Гордана Балтовска - претседател,
- г. Живко Атанасов - заменик-претседател и член,
- г-ѓа Јасмина Диневска - член,
- г. Дарко Апостоловски - член и
- г-ѓа Наталија Михајлоска – член (без право на глас).

Со одлука, Надзорниот одбор на 14.11.2023 година на место на дотогашниот претседател и член на ОНИТ д-р Гордана Балтовска, за претседател и член на ОНИТ ја именувахе м-р Александра Радевска, така што во периодот од 14.11.2023 до 31.12.2023 ОНИТ работеше во следниот состав:

- г-ѓа Александра Радевска - претседател и член
- г. Живко Атанасов - заменик-претседател и член,
- г-ѓа Јасмина Диневска - член,
- г. Дарко Апостоловски - член и
- г-ѓа Наталија Михајлоскачлен (без право на глас).

Табела: Состав на ОНИТ

Состав на ОНИТ	Мандат	Позиција на членот на ОНИТ
г. Владимир Ефтимоски – претседател и член	28.10.2022-28.6.2023	*Член на УО, во чија надлежност е ИТ.
Г-ѓа Гордана Балтовска-Претседател и член	29.6.2023-14.11.2023	*Член на УО во чија надлежност е ИТ.
Г-ѓа Александра Радевска-Претседател и член	14.11.2023-14.11.2027	*Претседател на УО, во чија надлежност е ИТ.
г. Живко Атанасов – заменик претседател и член	28.10.2022-29.12.2023	*Директор на Сектор за организација и ИТ.
г-ѓа Јасмина Диневска – член	28.10.2022-28.10.2026	Директор на Сектор за операции и администрација.
г-ѓа Наталија Михајлоска – член (без право на глас)	28.10.2022-28.10.2026	*Директор на Сектор за внатрешна ревизија.
г. Дарко Апостоловски	28.12.2022-29.12.2023	*ОСИС лице

Во текот на 2023 година ОНИТ одржа 27 седници на кои се разгледуваа и усвојуваа извештаи за потребата од имплементација на нови технички решенија и нови функционалности, извештаи за текот на активностите за имплементација на проектите од областа на информативната технологија, извештаи за следење на статусот на активности за спроведување акциски планови, како и извештаи за сигурноста на информативниот систем на Банката. Освен тоа, се разгледуваа и останати извештаи и акти за кои ОНИТ доставуваше предлози до УО на Банката со цел донесување одлуки за соодветни решенија од овие области.

Имено, во извештајниот период се разгледуваше имплементацијата на стратешките планови што се во согласност со долгорочната стратегија на Банката, а истовремено се земаше предвид и позицијата на Банката на пазарот, трендовите во банкарскиот сектор, развојот на технологијата и стандардите, како и барањата на регулаторните тела и институции. Исто така се разгледуваше имплементацијата на оперативните планови кои се усогласени со стратешките планови и се однесуваат на потребната инфраструктура, хардвер, софтвер и човечки ресурси и нивната меѓусебна координација, сè со цел непречено остварување на предвидените задачи во дадена временска рамка.

Во текот на 2023 година поважни извештаи за статуси на проекти кои се разгледуваа беа за Проектот за имплементација на IBM Trusteer, Проектот за имплементација на нов тип на банкомати во мрежата на Стопанска Банка а.д Битола, Проектот за имплементација на надградба на *Business process management* информативен систем (фаза2), Проектот за воведување на нови банкомати во мрежата на Стопанска Банка а.д Битола, Проектот за надградба за апликативен софтвер за електронско банкарство, Проектот за имплементација на АМЛ софтвер како и започнување на Проектот за имплементација на измени согласно Закон за платежни услуги и платни системи.

Воедно, во рамките на ОНИТ беа разгледувани ЦДС-и, односно барања за нови функционалности, измени во софтвер, имплементација на контролни механизми врз основа на барањата на дирекциите и препораките на Секторот за внатрешна ревизија. Редовно беа разгледувани и извештаи за сигурноста на информативните системи на Банката и се следеа и Акциските планови поврзани со информативните системи на банката произлезени од сумарната анализа на ризици, Акцискиот план за спроведување на настани по повод европскиот месец на сајбер безбедност, Акциски план по спроведена независна контрола на информативниот систем за СВИФТ, како и сценарија и извештаи од тестирањето на Плановите за континуитет во работењето.

3.7. Организациона структура

Организациската структура (Прилог 1) на Банката ги следи најдобрите стандарди и барања од корпоративно управување и е создадена со цел да ги оптимизира деловните процесите за да бидат побрзи, поефтини и посигурни за сите инволвирани заинтересирани страни. Во изминатата година поради промени во составот на членовите на Управниот одбор како и промените во систематизацијата Банката организационата структура претрпи повеќе измени. Па така, во согласност со организационата поставеност во текот на 2023 година Банката ги остваруваше своите активности преку органите на Банката: Собрание на акционери, Надзорен одбор, Одбор за управување со ризици, Одбор за ревизија, Управен одбор, Одбор за надгледување на информативната технологија, како одбори дефинирани со Статут и дополнително формираните одбори заради поголема

ефикасност, организација и следење на работењето: АЛКО-одбор, Одбор за управување со оперативна ликвидност и кредитни одбори.

Покрај овие органи, организациската поставеност на Банката заклучно со 31.12.2023 година опфаќа: 10 сектори, 28 дирекции, како и 19 организациските единици - експозитури и еден шалтер поделени по региони, и тоа:

Регион 1

Експозитури: Велес, Кавадарци, Македонија, Бисер, Прилеп, Млечен, Ресен, Систина, Улица Македонија, Централа Битола.

Регион 2

Експозитури: Тетово, Охрид, Лептокарија, ДЦ Скупи, Болница – Битола, Гевгелија, ГТЦ, Струмица, Демир Хисар, НБРМ, Општина – Битола, Стара зграда – Битола.

Согласно Статутот на Банката, Деловник за работа на Управниот одбор и поставената организациона шема до 6 месец 2023 година секторите беа групирани во два столбови од кои едниот во надлежност на вршителот на должност член и претседател на УО, а другиот во надлежност на член на УО.

Управен одбор	Позиција	Делокруг на работење
I СТОЛБ		
г. Владимир Ефтимоски	Претседател на Управен одбор	* Сектор за правни работи и управување со кабинет на Управен одбор, * Сектор за работа со правни лица, * Сектор за работа со физички лица и микро клиенти, * Сектор за организација и ИТ и * Сектор за маркетин и комуникација.
II СТОЛБ		
г-ѓа Гордана Балтовска	Член на Управен одбор	* Сектор за управување на ризици, * Сектор за поддршка и финансии, * Сектор за усогласеност со прописи, човечки ресурси, АМЛ и ОСИС лице, * Сектор за процесирање и * Сектор за управување со имот и безбедност.

По добивањето на согласност од Народна банка на Република Северна Македонија за именување на м-р Александра Рдевска за нов член Управен одбор заклучно со 6 месец 2023 година па се до поднесувањето на оставка на на Претседателот на УО д-р Владимир Ефтимовски беше донесена нова организациона шема со која секторите беа прегрупирани во три столбови од кои едниот во надлежност на вршителот на должност член и претседател на УО, а другите два столбови во надлежност на вториот и третиот член на УО.

Управен одбор	Позиција	Делокруг на работење
I СТОЛБ		
г. Владимир Ефтимоски	Претседател на Управен одбор	* Сектор за работа со правни лица, * Сектор за работа со физички лица и микро клиенти и * Сектор за маркетин и комуникација.
II СТОЛБ		
г-ѓа Александра Радевска	Член на Управен одбор	* Сектор за финансии. * Сектор за управување со инвестиции и имот, * Сектор за контрола на усогласеност на банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам (СППФТ), * Сектор за управување со ризици, * Сектор за правни работи и решавање на проблематични пласмани,
III СТОЛБ		
г-ѓа Гордана Балтовска	Член на Управен одбор	* Сектор за операции и администрација и * Сектор за организација и ИТ.

По промените во составот на УО на Банката подетално опфатени во точка 3.5. од овој Извештај како и донесувањето на новата систематизација од 11 месец па се до крај на 2023 година организациона шема беше поставена така што секторите повторно беа групирани во два столбови од кои едниот во од кои едниот во надлежност на вршителот на должност член и претседател на УО, а другиот во надлежност на член на УО.

Управен одбор	Позиција	Делокруг на работење
I СТОЛБ		
г-ѓа Александра Радевска	Претседател на Управен одбор	* Сектор за работа со правни лица, * Сектор за работа со физички лица и микро клиенти, * Сектор за маркетин и комуникација, * Сектор за организација и ИТ и * Сектор за финансии.
II СТОЛБ		
г-ѓа Гордана Балтовска	Член на Управен одбор	* Сектор за операции и администрациј, * Сектор за управување со инвестиции и имот, * Сектор за управување со ризици, * Сектор за правни работи и решавање на проблематични пласмани и * Сектор за контрола на усогласеност на банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам (СППФТ).

3.8. Усогласеност на корпоративното управување со Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола

Кодексот на корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола (во понатамошниот текст: Кодексот) е поставен во согласност со одредбите од Одлуката на НБРСМ за правилата за добро корпоративно управување во Банка (*Службен весник на РСМ*, бр. 24/18 и 113/19).

Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата на надзор и раководење во Банката со цел да се овозможи воспоставување јасна организациска структура, со јасно дефинирани и транспарентни линии на одговорност во корпоративното управување во Банката.

Целта на Кодексот за корпоративно управување е да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративно управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката што ќе ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот и транспарентно работење. Со овој Кодекс се опишува управувачката и организациската структура на Банката, односите меѓу управувачките тела и заинтересираните лица, системите на внатрешна контрола и управување со ризици, транспарентноста и финансиското известување.

Корпоративното управување во Банката претставува збир од заемни односи меѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности, акционерите на Банката преку кои се воспоставува соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката и нивно остварување и следење.

Во текот на 2023 година, Банката во целост ги почитуваше принципите на корпоративно управување предвидени со Кодексот во поглед на: остварување на правата и интересите на акционерите, транспарентност на сопственичката структура, општествена одговорност, ефикасно корпоративно управување, поделба на надлежностите меѓу органите што вршат надзор и контрола и органите што управуваат со работењето на Банката, редовна и ефикасна контрола и ревизија на работењето на Банката, почитување на законите, етичките стандарди и практики, независност и објективност при извршување на обврските од страна на членовите на органите на управување и надзор, информирање на јавноста, заштита на доверливи информации и лични податоци.

Во извештајниот период Банката ги почитуваше одредбите од Кодексот за корпоративно управување што се однесуваат на постапката за свикување Собрание на акционери, постапката за гласање и правата на акционерите. Воедно, соработката помеѓу Надзорниот и Управниот одбор се одвиваше на начин предвиден со Кодексот, притоа запазувајќи ги роковите, видот и начинот на доставување информации, извештаи и документи од страна на Управниот до Надзорниот одбор, како и начинот на постапување во ситуации кога постои судир на интереси.

Членовите на Надзорниот и Управниот одбор и на другите органи на Банката, како и останатите лица со посебни права и одговорности беа именувани во согласност со критериумите предвидени со Кодексот за корпоративно управување во Банката и тие во целост ги исполнуваа обврските, одговорностите и начинот на работа, притоа почитувајќи ги законските прописи и интерните акти. Кодексот беше испочитуван и од аспект на оцена на соодветноста на членовите на Надзорниот одбор.

Исто така, во изминатата година системот за внатрешна контрола функционираше во согласност со организациската поставеност и функциите на контрола дефинирани во Кодексот за корпоративно управување во Банката. Соодветно се почитуваа и правилата за користење услуги од надворешни лица, етичкиот кодекс и етичките норми, се почитуваа и основните елементи на Политиката за избегнување судир на интереси, како и на Политиката за наградување. Воедно следењето на работењето на друштвото за ревизија "БДО ДОО Скопје" кое вршеше ревизија на придружните финансиски извештаи на Банката за 2023 година се одвиваше според предвиденото во Кодексот, а Извештајот за корпоративно управување заедно со Изјавата за примена на Кодексот за корпоративно управување (Прилог 2) со сите неопходни елементи е составен дел од Годишниот извештај за работењето на Банката.

3.9. Политика на наградување

Стопанска банка а.д. Битола има воспоставено соодветен систем за наградувања регулиран преку **Политика за наградување**, која се заснова на основните правила за добро корпоративно управување, а ги дефинира критериумите и начините на наградување на менаџментот и вработените во Банката. Целта на политиката е поттикнување на целосна ангажираност од страна на менаџментот и вработените во остварувањето на континуиран развој и раст на Банката. Оваа политика е инструмент за мотивирање на раководниот кадар и вработените со цел индивидуален и колективен придонес во успешното работење на Банката.

Политиката за наградување ги исполнува следните услови:

- во согласност е со деловната политика на Банката, финансискиот план и долгорочните цели на Банката,
- не ги поттикнува вработените или членовите на органите на Банката да преземаат повисоко ниво на ризик од утврденото прифатливо ниво на ризик и
- содржи механизми за избегнување судир на интересите.

Со Политиката за наградување се дефинираат јасни и транспарентни правила и критериуми за утврдување на вкупниот надоместок, а особено за јасно определување и разграничување помеѓу фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок.

Критериумите за наградување се јасно и недвосмислено дефинирани по одделни групи (членови на Управен одбор, лица надлежни за функциите на контрола, останати лица со посебни права и одговорности, вработени), а се во согласност со одредбите од глава VI од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка (*Службен весник на РСМ*, бр. 24/2018 и 113/19).

Политиката за наградување опфаќа и одредби што се однесуваат на начинот на именување, мандатот и должностите на членовите на Одборот за наградување чија работа е регулирана со Деловник за работа.

Во вкупните надоместоци што им се исплаќаат на вработените и на членовите на органите на Банката влегуваат:

- фиксен дел од вкупниот надоместок, кој зависи од описот на работното место, односно од надлежностите на органот на Банката, а не зависи од успешноста во работењето (надоместок во форма на плата);
- варијабилен дел од надоместокот, кој зависи од долгорочната успешност во извршувањето на работните задачи имајќи го предвид преземеното ниво на

ризик (бонуси и останати непарични примања). Исплатата на варијабилниот дел не ја ограничува можноста на Банката за зајакнување на нејзината солвентна позиција. Варијабилниот дел од надоместокот може да биде во форма на материјална награда (годишен бонус, еднократен месечен бонус или еднократна годишна награда) или нематеријална награда (учество на екстерна обука, конференција, семинар, или работилница организирана во земјата или во странство).

Табела: Структура по групи на вкупниот надомест исплатен во 2023 година

Група	Број на лица	Фиксен дел	Варијабилен дел	Вкупен надомест
Надзорен одбор	4	3.360	0	3.360
Одбор за ревизија	4	586	0	586
Управен одбор	2	8.412	44	8.456
Лица надлежни за функциите на контрола	3	7.286	66	7.352
Останати лица со посебни права и одговорности	8	14.870	176	15.046
Вработени преку Банка	216	165.020	4.314	169.334
Вработени преку агенција	4	5.265	88	5.353

Фиксниот дел од вкупниот надоместок треба да е значително повисок, односно, варијабилниот дел не смее на годишно ниво да надмине 100 % од фиксниот дел од вкупниот надоместок исплатен на секој вработен или член на орган на Банката.

Табела: Структура според висината на вкупниот надоместок исплатен во 2023 година

во денари	Број на лица	Вкупен надомест
до 500.000	62	28.353
од 500.001 до 1.000.000	122	84.034
од 1.000.001 до 1.500.000	31	37.620
од 1.500.001 до 2.000.000	14	23.735
над 2.000.001	12	35.745

Политиката за наградување не предвидува примање надоместок во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции, а доколку произлезе потреба од ваков тип надоместок, за тоа ќе донесе одлука Собранието на Банката во согласност со прописите.

Членовите на Надзорниот одбор и Одборот за ревизија се наградуваат само преку наградување утврдено од Собранието на акционери, со цел да се избегне судир на интереси.

3.10. Политика за користење на услуги од надворешни лица

Начинот на користење на услуги од надворешни лица е регулиран со **Политика за користење услуги од надворешни лица**, која ја донесува Надзорниот одбор на Банката,

а чија цел е следење и контрола на изложеноста на Банката на ризик од користење услуги од надворешни лица и активно управување со него. Оваа политика го регулира процесот на избор на надворешни лица чии услуги Банката има потреба да ги користи во своето работење, склучување договор, оцена и следење на ризиците поврзани со користење услуги од надворешни лица, начинот на надзор на работењето на надворешното лице од аспект на услугите што ги извршува за Банката, како и известување на органите на Банката за изложеноста на ризик од користење услуги од надворешни лица, со цел заштита од ризик од неисполнување на договорните обврски од другата договорна страна.

Предмет на оваа политика се надворешни лица што испорачуваат услуга на банката од типот на: проценители, адвокати, надворешни ревизорски куќи, преведувачи, добавувачи на услуги за информативниот систем, услуги од типот на различни видови обезбедување и услуга за транспорт на готовина, други надворешни лица со чие користење на услуги Банката се изложува на ризик.

Надзорниот одбор, покрај тоа што ја донесува оваа политика, го следи и нејзиното спроведување. Одборот за управување со ризици е одговорен за воспоставување на оваа политика и давање предлози за нејзино ревидирање, додека примената на политиката е во надлежност на УО на Банката.

Ризикот на кој е изложена Банката од користење услуги од надворешни лица се следи преку годишен извештај за користење на услуги од надворешни лица изработен врз основа на прашалници за оцена на надворешното лице (добавувач, квалитет и навремено извршување на услугата) уредно пополнети од страна на одговорните раководни лица за следење и контрола на услугата од надворешни лица.

Изборот на добавувач се реализира од страна на Комисија за избор на надворешно лице-добавувач, составена од одговорни лица назначени од страна на Управниот одбор да учествуваат во процесот на избор на надворешен добавувач.

Дирекцијата за правни работи и поддршка е одговорна за првично согледување на договорите со надворешни лица од аспект на постоење правен ризик. Усогласувањето на договорите со законската регулатива го контролира Дирекцијата за контрола на усогласеност на Банката со прописи, а по потреба и останатите организациски единици во Банката и ОСИС лицето. Офицерот за заштита на личните податоци е должен да даде совет и мислење доколку тоа му биде побарано во однос на набавката на услуга од добавувач.

Секторот за внатрешна ревизија врши ревизија на спроведувањето на одредбите од Политиката за користење услуги од надворешни лица. За сите надворешни лица добавувачи на услуги во Банката се води Регистар на надворешни лица-добавувачи.

3.11. Политика за избегнување судир на интересите

Во текот на 2023 година, Стопанска банка а.д. Битола работеше во согласност со **Политиката за избегнување судир на интересите**, во која се утврдени конкретни мерки и активности на органите на управување и вработените во Банката за намалување на појавните облици на судир на интереси, идентификување, управување и спречување на последиците од истиот.

Со цел да се спречи појава на судир на интереси во Банката, во 2023 година, лицата со посебни права и одговорности на секои шест месеци даваа писмена изјава за судир на интереси, а писмена изјава за постоење судир на интереси се даваше и пред одржување состаноци за разгледување и донесување одлуки, склучување договори или вршење друга

деловна активност. Изјавата се доставува до соодветниот одбор на Банката, а во неа се опишува основот по кој произлегува судирот на личниот со интересот на Банката, каде што се прифаќаа ограничувањата на нивната слобода во однос на прифаќање ангажмани спротивни на интересите на Банката. Воедно овие лица не присуствуваа при донесувањето одлуки, склучувањето договори или при вршењето друга деловна активност во ситуација кога нивната објективност беше доведена во прашање поради судир на нивниот личен интерес и интересот на Банката.

Во согласност со Политиката за избегнување судири на интересите, вработените во Банката беа задолжени да го пријават секој личен деловен потфат или финансиски интерес (како и интересот на членовите на нивните семејства) што би можел да се одрази на угледот и на чесноста на работењето на Банката. Воедно вработените во Банката треба да избегнуваат какви било политички активности коишто би ги довеле во прашање должностите и одговорностите како професионалци во Банката и треба да се воздржуваат од активен партиски или политички ангажман во време на извршување на работните задачи во Банката.

3.12. Известување за ESG, прашања од општествен интерес и соработка со засегнати страни

Со високо ниво на свесност за значењето на прашањата поврзани со обебедување на долгорочна одржливост, заштита на животната средина и прашањата од општествен интерес во текот на 2023 година Банката се залагаше за промовирање на корпоративна култура која поттикнува одговорен однос кон општеството и животната средина.

- **Примена на ESG практики**

Стопанска банка а.д. Битола во текот на 2023 година водејќи се од Процедурата за оценка на влијанието на проектите врз животната средина и прашања од општествен интерес финансирани од Банката, континуирано работеше на подобрување на своите производи, услуги и деловни процеси, со цел да ги направи што е можно покомпатибилни со начелата на ESG. Исто така во текот на извештајниот период фокусот беше ставен на подигање на свеста за овие важни теми, како кај вработените така и кај клиентите.

Согласно процедурата Банката се залагаше да опфати проекти кои ќе ги кредитира, а кои ќе претставуваат инвестиција во областа на одржување на животната средина, ублажување и адаптирање на климатски промени, обновлива енергија, проекти за поддршка на здравствена и образовна инфраструктура. Исклучиво, Банката прифаќа проекти каде има соодветна оценка за влијанието врз животната средина и социјалните аспекти на локално, регионално и национално ниво, дополнително поткрепено со Изјава од клиентите за заштита на животната средина во која е опфатен и делот за минимално прифатлив еколошки ризик. Од друга страна таа не финансира проекти во дејности поврзани со производство на оружје и муниција, воена опрема или инфраструктури, дејности кои ги ограничуваат индивидуалните права и слободи на луѓето или кршење на човекови права, дејности кои поттикнуваат штетни влијанија врз животната средина кои не се ублажуваат или надоместуваат, дејности кои се сметаат за неетички или морално контроверзни, дејности забранети со национална легислатива и слично.

Заложбите на Банката во делот на промовирање на добри ESG практики се реализираат и во пракса така што уште во 2022 година Банката склучи Рамковен договор со Развојна банка на Северна Македонија за учество во програмата за финансирање на проекти за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија во вредност од 65 милиони денари, од кои дел веќе беа пренасочени во економијата на оние субјекти кои ги исполнуваа предвидените критериуми за користење на овие извори на финансирање.

- **Прашања од општествен интерес и соработка со засегнати страни**

Инвестициите во заедницата односно корпоративната општествена одговорност е една од стратешките цели која ги отсликува вредностите што ги негува Банката во насока на одговорно, етичко и професионално дејствување во едно општество заедничко за сите. Водена од девизата дека придонесот кон развој и унапредување на општеството е придонес кон развој и благосостојба на сите засегнати страни, Банката во текот на 2023 година уште еднаш го потврди епитетот општествено одговорна компанија. Така по повод големиот јубилеј-75 години постоење на Банката кој ја одбележа минатата година, а во насока на афирмација на македонската традиција и културно наследство, Стопанска банка а.д. Битола одлучи да постави споменик на македонскиот пејач, Јонче Христовски, во Битола.

Во текот на цела 2023 година Банката негуваше корпоративна култура која ги вреднува вработените како една од клучните засегнати страни и нивниот придонес кон растот и развојот на Банката. Во таа насока посебен фокус беше ставен на обуки за унапредување на знаењата и вештините на вработените така што комбинирано преку системот *E-learning*, видеоврска за виртуелно присуство и физичко, беа организирани 9 интерни обуки и 22 екстерни обуки, семинари и работилници за вработените во Банката.

Банката промовира и еднакви можности за сите, ги почитува разликите и го цени и вреднува секој вработен независно од род, национална припадност, раса, религија и било какви останати определби на вработените. Банката се залага за праведна родова застапеност со висок процент на вработени жени и жени на раководни позиции. Така од вкупниот број на вработени со 31.12.2023 година дури 69% се жени. Во органите на Банката, односно во Надзорен одбор жените претставуваат 50% од вкупниот број на членови, додека во Управниот одбор учеството на жени се движеше од 67% до 100% во текот на извештајната година.

СОБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИ

Сектор за внатрешна ревизија

ОНИТ

НАДЗОРЕН ОДБОР

Одбор за управување со ризик

Одбор за ревизија

АЛКО

УПРАВЕН ОДБОР

**Претседателна
Управен одбор**

Член на Управен одбор

Дирекција за кабинет на УО

Дирекција за човечки ресурси

ТОР ЗА ФИЗИЧКИ ЛИЦА И МИКРО КЛИЕНТИ

Дирекција за продажба и маркетинг;
Дирекција за мониторинг на плаќања;
Дирекција за канали на продажба и грижа за клиентите;
Дирекција за контрола и надзор.

ТОР ЗА МАРКЕТИНГ И РАЗВОЈ

Дирекција за маркетинг и развој на банката;
Дирекција за комуникации и публицитет.

ТОР ЗА ПРАВНИ ЛИЦА

- Дирекција за големи клиенти;
- Дирекција за средни и мали клиенти;
- Дирекција за анализа поддршка и мониторинг.

ТОР ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И ИТ

- Дирекција за организација и развој;
- Дирекција за ИТ поддршка;
- Дирекција за сигурност на ИТ.

ТОР ФИНАНСИИ

- Дирекција за ликвидност, тргување АЛМ и трезор;
- Дирекција за сметководство и финансии;
- Дирекција за стратешко планирање, контролинг и екстерно известување.

ТОР ОПЕРАЦИИ И АДМИНИСТРАЦИЈА

- Дирекција за платни системи во земјата;
- Дирекција за платни системи со странство и документарно работење;
- Дирекција за поддршка на картично работење и канали на продажба;
- Дирекција за администрација и евиденција на кредитни пласмани;
- Дирекција за администрација и евиденција на депозити и поддршка на мрежа.

ТОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ИНВЕСТИЦИИ И ИМОТ

- Дирекција за инвестиции и имот;
- Дирекција за логистика и безбедност.

ТОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

- Дирекција за кредитен ризик и оценка на колатерал;
- Дирекција за останати ризици и ОСИС лице.

ТОР ПРАВНИ РАБОТИ И РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМАТИЧНИ ПЛАСМАНИ

- Дирекција за правни работи и поддршка;
- Дирекција за мониторинг и наплата на проблематични пласмани.

ТОР ЗА КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТ НА БАНКАТА СО ПРОПИСИТЕ И СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ (СППФТ)

- Дирекција за контрола на усогласеност на Банката со прописи;
- Дирекција за спречување перење пари и финансирање тероризам (СППФТ).

Прилог 2: Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување

Во согласност со член 384-а од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр. 290/2020, 215/2021), глава IX од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка („Службен весник на Република Македонија“, бр. 24/18, 113/19), и т.3.6 од Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола, НО бр. 02-1575/1/II-30-1 од 28.1.2021 година, претседателот и членовите на Управниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола, на ден 27.2.2024 година ја дадоа следната:

ИЗЈАВА за примена на Кодексот за корпоративно управување

Управниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола изјавува дека:

- Надзорниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола на својата 2. седница, одржана на 28.1.2021 година, го усвои новиот Кодекс за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола НО бр. 02-1575/1/II-30-1 од 28.1.2021 година и тој е јавно достапен на интернет-страницата на Банката;
- Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола ги опфаќа правилата на надзор и управување во Банката и овозможува јасна организациска структура, со јасно дефинирани и транспарентни линии на одговорност, во согласност со законските и подзаконските прописи со кои се регулира корпоративното управување;
- Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола доследно се применува од страна на Банката;
- Примената на Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола е без отстапувања.

Изјавата за примена на Кодексот за корпоративно управување на Стопанска банка а.д. Битола е составен дел на Годишниот извештај за работењето на Банката за 2023 година.

Управен одбор

м-р Александра Радевска, претседател

д-р Гордана Балтовска, член

Прилог 3: Изјава за усогласеност на Кодексот за корпоративно управување

Во согласност со член 42-а од Правилата за котација на Македонска берза АД Скопје, Управниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола, на ден 27.2.2024 година ја дава следната:

ИЗЈАВА за усогласеност со Кодексот на корпоративно управување

Ние, членовите на Управниот одбор на Стопанска банка а.д. Битола изјавуваме дека Стопанска банка а.д. Битола во своето работење го применува Кодексот за корпоративно управување на акционерските друштва котирани на Македонска берза АД Скопје, објавен на интернет страната на Берзата www.mse.mk.

Стопанска банка а.д. Битола ги применува принципите и најдобрите практики на корпоративното управување предвидени во Кодексот според пристапот "примени или појасни зошто не си применил" преку пополнување на прашалници чија форма и содржина е пропишана со Кодексот.

Со оваа изјава потврдуваме дека прашалниците се објавени на СЕИ-НЕТ и на интернет страната на Стопанска банка а.д. Битола и дека одговорите во истите се точни и вистинити и веродостојно ја отсликуваат примената на принципите и најдобрите практики на корпоративното управување од страна на Стопанска банка а.д. Битола пропишани со Кодексот за корпоративно управување.

Управен одбор

м-р Александра Радевска, претседател

д-р Гордана Балтовска, член

